

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár munkaterve

2022

A Fővárosi Közgyűlés Emberi Erőforrások Bizottsága
2022. április 25-i ülésén megtárgyalta
a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár
2022. évi szakmai munkatervét és a 39/2022. (IV.25.) sz. EEB határozatával
egyhangúlag jóváhagyta.

Tartalomjegyzék

I. Vezetői helyzetértékelés.....	2
II. Szakmai mutatószámok	3
III. Jogszabályban rögzített alap(szak)feladathoz kapcsolódó tárgyévi feladatok bemutatása	3
III.1. Állomány.....	4
III.2. Állománygyarapítás, gyűjteményfejlesztés	4
III.3. Feldolgozás	5
III.4. Informatika	5
III.5. Üzemszervezés, üzemeltetés.....	6
III.6. Közkönyvtári feladatok.....	6
III.7. Szakkönyvtári feladatok.....	9
III.8. Minőségbiztosítás	10
III.9. Belső ellenőrzés	10
IV. Tárgyévi kiemelt szakmai feladatok.....	11
IV.1. Stratégiai terv	11
IV.2. Budapest 150+ projekt	11
IV.3. Budapest Könyvfőváros 2023	11
IV. 4. Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek – „Az én könyvtáram” projekt lezárása	11
IV.5. GDPR, adatvédelem	12
V. Szakmai, tudományos tevékenység	12
Városháza Kiadó	12
VI. Közönségprogramok, ismeretterjesztés, rendezvények.....	13
VII. Oktatási, nevelési tevékenység	14
VIII.Együttműködések, nemzetközi kapcsolatok.....	15
IX. Marketing, kommunikáció	15
X. Költségvetés, gazdálkodás	16
A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2022. évi költségvetése	16
XI. Humán erőforrás, szervezeti változások, igazgatási feladatok	17
XI.1. Szervezet, humán erőforrás menedzsment	18
XI.2. Igazgatási feladatok.....	18
XI.3. Képzés, továbbképzés.....	18
XI.4. Közösségi szolgálat, önkéntesség, gyakornokok.....	18
XII. Kiemelt fejlesztések; hálózatfejlesztés.....	19
Kiemelt rekonstrukciós tervek	19
További beruházási, felújítási, javítási feladatok.....	19
Mellékletek	
1. sz. melléklet: Szakmai mutatók.....	21
2. sz. melléklet: A szakkönyvtári feladatokat ellátó Szociológiai Gyűjtemény munkaterve	25
3. sz. melléklet: Tervezett állományellenőrzések.....	36
4. sz. melléklet: Közönségprogramok, ismeretterjesztés, rendezvények.....	37

I. Vezetői helyzetértékelés

A FSZEK 2022. évi feladatait az előző két évhez hasonlóan a Covid-19 járvány újabb hullámai határozzák meg. A munkaterv ennek megfelelően olyan célkitűzéseket fogalmaz meg, amelyek megvalósíthatóságát befolyásolja, befolyásolhatja a járványhelyzet.

A könyvtár úgy gondolkodik és tervez, hogy alapvetően képes legyen folyamatosan szolgáltatni teljes nyitva tartási időben, ugyanakkor, ha szükség lesz rá, képes ezen rugalmasan változtatni. Így a korábbi két év saját és más könyvtárak tapasztalatainak figyelembevételével igyekszünk olvasóink, használóink számára biztosítani a könyvtári szolgáltatásokat Továbbfejlesztjük az online kínálatot. Ugyanakkor bővítjük a könyvtárhasználat feltételeit.

A jelenlegi költségvetés ismeretében továbbra is kiemelt feladat az intézmény működőképességének megtartása, a könyvtári szolgáltatások folyamatos fejlesztése, a szigorú prioritásokat megfogalmazó gazdálkodás, valamennyi kötelezettségünk teljesítése, valamint a bevételek stabilizálása, esetleges növelése. Ehhez az alapfeltételeket a fenntartó Fővárosi Önkormányzat biztosítja. Alapvető cél, hogy a szolgáltatás és a fizetőképesség folyamatosan legyen.

Folyamatosan biztosított a használói igényeket és szükségleteket, valamint a használati adatokat figyelembe vevő új dokumentumok beszerzése.

Feladataink megvalósításához elengedhetetlen a kerületi önkormányzatokkal történő együttműködés. Támogatásaik fontos forrásai a könyvtári dokumentumok és eszközök beszerzésének, valamint különböző könyvtári programok megtartásának is.

Az év kiemelt feladata a Budapest egyesítésének 150. évfordulója alkalmából szervezendő programsorozat előkészítésében történő részvétel. Ennek egyik eleme, hogy a FSZEK koordinálja a Budapest Könyvfőváros 2023 programot. A feladatra Előkészítő Bizottságot alakítottunk és működtetjük a Projektirodát.

2022-ben fejeződik be a konzorciumi vezető Szentendrei Szabadtéri Múzeum EFOP-3.3.3.-VEKOP-16-2016-00001 számú projektje, amelyben a FSZEK konzorciumi partnerként vett részt *Az én könyvtáram* programmal 2017-2020 között. A projekt szakmai- és pénzügyi lezárására az év első felében kerül sor.

Tervezzük az Informatikai és Könyvtári Szövetség országos programjaiban történő részvételt: Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok. Az előbbi előkészítésében és koordinálásában az előző évek gyakorlata szerint veszünk részt.

A Fővárosi Közgyűlés Emberi Erőforrások Bizottsága tárgyalja a FSZEK 2021-2027 közötti Stratégiai Tervét. Ezt követően kezdjük meg a részfeladatok meghatározását, dolgozzuk ki a megvalósítás ütemtervét. A Stratégiai Terv hozzájárul az intézmény több évre előre tervezhető szakmai fejlesztéséhez, a szolgáltató könyvtár gyakorlatának megerősítéséhez, amelynek fontos eleme a közösségi tér és a zöld könyvtári koncepció kidolgozása és fokozatos alkalmazása. Ebben a folyamatban kiemelkedő az új városrészek, városnegyedek könyvtári ellátásának tervezése, egyeztetése.

Kiemelt fejlesztés a Soroksári Könyvtár (XXIII. ker. Grassalkovich út) rekonstrukciója. A tervezés folyamatának befejezése után még az idén megkezdjük az építési munkákat. Tervezett átadására 2023-ban kerül sor.

Tervezni lehet a XIV. ker. Rákosfalva parki könyvtár felújítását, tekintettel arra, hogy a tetőfelújítás elkészült. Döntést igényel a III. ker. Bajáki Elemér utcai épület további hasznosítása, a korábban tervezett XI. ker. Keveháza utcai könyvtár felújítása, valamint a VII. ker. Kertész utcában a BMK elhelyezése. Tovább kell keresni a XV. ker. Eötvös utcai könyvtár új helyszínen történő elhelyezését.

Tovább folytatjuk a felhasználó központú szolgáltatások kínálatának bővítését a Könyvtár Otthonról szolgáltatás keretében.

A FSZEK belső ellenőrzési munkája ma már a FSZEK-re, a BMK-ra, a Cseppkő Óvodára, valamint a Fővárosi Önkormányzat Óvodájára is kiterjed. Ennek megfelelően kell bővíteni a feladatok megvalósításának feltételeit.

A lehetőségekkel élve ápoljuk a hazai és nemzetközi szakmai kapcsolatainkat; a világtrendekre figyelve a jó gyakorlatokat alkalmazzuk a FSZEK-ben.

Mindezek alapján a FSZEK továbbra is fontosnak tartja, hogy megfelelő, reális célok kitűzésével legyen jelen Budapest kulturális életében. Olyan intézményként, amely rendelkezik programokkal, rövidebb- és hosszabb távon érvényes, megvalósítható elképzelésekkel; amely képes prioritásokat megfogalmazni, s amely nyitott és együttműködő.

II. Szakmai mutatószámok

A pandémia miatt a 2021. évi munkatervben a szakmai mutatószámokat csak hipotetikusán, a tervezés idején sem a könyvtár újraindításának dátumát, sem az éves nyitvatartás alakulását, vagy a nyitvatartási napok számát nem ismerve tudtuk csak tervezni. A járvány enyhülésével, a könyvtár várhatóan folyamatos működésével azonban azt reméljük, hogy 2022-ben újra el tudjuk érni vagy meg tudjuk közelíteni az utolsó „normális” esztendő, 2019 számait.

	2019. évi eredmény	2021. évi eredmény	2022. évi célérték
Tagkönyvtárak száma	48	48	48
Dokumentumok száma (a tervezett beszerzések és apasztások alapján)	3.182.070 db	3.131.377 db	3.160.000 db
ebből a könyvek száma	2.230.266 db	2.155.615 db	2.190.000 db
Könyvtárlátogatók száma	285.485 fő	238.030 fő	250.000 fő
Könyvtárhasználatok, látogatások száma	6.858.222	12.182.710 db	14.000.000 db
ebből személyes használat	1.834.742	905.946 db	1.000.000 db
távhasználat, OPAC	5.023.480	11.276.764 db	13.000.000 db
Kölcsönzések száma	1.167.984	720.539 db	1.000.000 db
Igénybe vett dokumentumok száma	5.496.681	3.098.461 db	5.000.000 db
ebből kölcsönzött dokumentum	3.349.091	2.019.796 db	3.500.000 db
helyben használt dokumentum	2.147.590	1.078.665 db	1.500.000 db
Rendezvények száma	4031	860	2.000 db
a rendezvényeken résztvevők száma	145.739	37.529 fő	80.000 fő

Az 51/2014. (XII.10.) EMMI rendelet szerinti szakmai mutatószámok célszámait ld. az 1. sz. mellékletben.

III. Jogszabályban rögzített alap(szak)feladathoz kapcsolódó tárgyévi feladatok bemutatása

III.1. Állomány

Az állományban lévő dokumentumok darabszáma 2022.01.01-én:	3.135.716 db
A könyvtárból kivihető kölcsönözhető állomány:	2.159.822 db

III.2. Állománygyarapítás, gyűjteményfejlesztés

Tárgyévi kiemelt feladatok

A gyűjtőkori szabályzatnak megfelelő, a felhasználói igények és a dokumentumhasználati adatok alapján történő tervszerű, tudatos, a minőségbiztosítás elveire épülő gyűjteménymenedzsment megvalósítása. Cél a tanulás helyeként működő könyvtár funkciójának, valamint az élethosszig tartó tanulás, a kreativitás és az alkotás könyvtári keretek közötti megvalósulásának támogatása a tagkönyvtári gyűjtemények közösségvezérelt fejlesztésével.

- Az ökológiával, környezetvédelemmel, környezeti neveléssel, fenntarthatósággal és egészséges életmóddal kapcsolatos dokumentumok tudatos gyűjtése, kiemelése a könyvtári gyűjteményekben.
- A helyismereti, helytörténeti dokumentumok, valamint a helyi közösségek kulturális örökségének összegyűjtése, feltárása, a közösségek erősítése, a kulturális, közösségi szerepvállalás jegyében.
- A Budapest Gyűjtemény, a Szociológiai Gyűjtemény és a Zenei Gyűjtemény unikális értékkel bíró állományainak fejlesztése.
- E-dokumentumok (könyvek, folyóiratok) kiemelt gyűjtése, szolgáltatása.

Az állománygyarapításban a költségvetési források mellett az érdekeltségnövelő támogatás, az ODR-támogatás, a beküldött kötelespéldányok, valamint az ajándékok is jelentős forrást jelentenek.

A tagkönyvtári hálózat számára kiemelten fontos a kerületi önkormányzatok támogatása, amelyek a kínálat színesítését, a legkeresettebb dokumentumok példányszámainak növelését teszi lehetővé.

Könyvek beszerzése

A magyar nyelvű könyvek beszerzése 2022-ben két közbeszerzési szerződés keretében zajlik; mindkét esetben szerződő partnerünk a Lira Könyv Zrt.

- 2022. január 1. – december 31. Keret: 67 millió Ft (kedvezmény mértéke: 40%)
- 2022. január 1. – június 30. Keret: 23 millió Ft (kedvezmény mértéke: 40%)

Közbeszerzési eljárás nyerteseként 2022-ben a hazai és külföldi kiadású idegen nyelvű könyvek beszállítója a Prospero Könyvek Kft. (keret: 7,4 millió Ft); a nyelvtanulást segítő könyvek beszállítója a Lira Könyv Zrt. (keret: 2,6 millió Ft).

A könyvgyűjtemény fejlesztésének fő szempontjai: a kortárs hazai és világirodalmi művek, valamint az igényes gyermek- és ifjúsági irodalom kiemelt gyűjtése; sikerkönyvek vásárlása több példányban; a gyakran kölcsönzött szerzők elhasználandó kötetek új példányokkal való pótlása; az idegen nyelvű szép- és szakirodalom folyamatos bővítése az egyre növekvő olvasói igények alapján.

Folyóiratok, időszaki kiadványok beszerzése

2022-ben közel 371 féle nyomtatott időszaki kiadványra lesz előfizetésünk, de kötelespéldányként és ajándékként is érkeznek be folyóiratok, gazdagítva könyvtáraink lapállományát. Közbeszerzési szerződések keretében az időszaki kiadványok beszállítói 2022-ben:

- magyar nyelvű hetilapok és magazinok: Magyar Posta Zrt.;
- magyar nyelvű ismeretterjesztő, gyermek- és szaklapok: Könyvtárellátó Nonprofit Kft.;
- külföldi folyóiratok és a kelet-közép-európai folyóiratok: Suweco (cseh).

A napilapokat – a közbeszerzési eljárás eredménytelensége miatt – előfizetés útján, közvetlenül a kiadóktól szerezzük be (Ringier Axel Springer Magyarország Kft.: Blikk; Mediaworks Hungary Zrt.: Bors, Magyar Nemzet, Nemzeti Sport, Világgazdaság; Magyar Hírlap Kiadói Kft.: Magyar Hírlap; XXI. Század Média Kft.: Népszava).

Adatbázisok, elektronikus dokumentumok

A pandémia éveinek tapasztalatai alapján beszerzési politikánkban még hangsúlyosabb szerep jut az adatbázisoknak, elektronikus dokumentumoknak: 32 különféle, magyar és idegen nyelvű, teljes szövegű dokumentumokat, folyóiratokat és cikkeket, e-könyveket tartalmazó adatbázis-szolgáltatásra fizettünk elő, többségében az EISZ nemzeti programon keresztül. Elérhető marad az olvasók számára az ADT+,

a MERSZ és a Szaktárs adatbázis; a Digitalstand mellett ugyanakkor – közkönyvtári feladataink ellátását segítő újdonságként – hozzáférést biztosítunk a Laptapír online újságolvasó platformhoz is. Az előfizetett adatbázisok IP cím alapú hozzáféréssel, teljes szövegű eléréssel, és letölthető tartalmakkal rendelkeznek; a szolgáltató által biztosított feltételek szerint könyvtárainkban, vagy távoli hozzáféréssel akár otthonról, az online katalógusban, a honlapon és az EDS (Ebsco Discovery Service) szolgáltatáson belül is kereshetők.

Egyéb dokumentumtípusok

Továbbra is figyelemmel kísérjük az audiovizuális dokumentumok piacát és az olvasói igényeket a CDk, DVDk, hangoskönyvek (csökkenő kereslet) és diafilmek (növekvő kereslet) beszerzése kapcsán. A Budapest Gyűjtemény rendszeresen vásárol antikváriumokban, licitál aukciókon, valamint magánszemélyektől szerez be plakátokat, fotókat, kisnyomtatványokat; a Zenei Gyűjtemény pedig nyomtatott zenei dokumentumokat, kottákat, valamint zenei av dokumentumokat vásárol rendszeresen.

III.3. Feldolgozás

Kurrens dokumentumok feltárása – fő feladatok

A könyvtár gyűjtőkörébe és szolgáltatási körébe tartozó digitalizált dokumentumok katalogizálása; az ADT Plus, a MERSZ és más előfizetett adatbázisok kijelölt dokumentumainak katalogizálása; a Hungaricana adatbázisból kijelölt digitalizált folyóiratok katalogizálása; távoli hozzáférésű elektronikus dokumentumok feldolgozása, URL címeinek rögzítése; az URL címek időszakos vizsgálata, javítása. A tartalmi feltárás eszközeinek bővítése, a hierarchikus kapcsolatrendszer előnyeinek kihasználása érdekében a magyar Köztársaság hierarchikus tárgyszókészletének betöltése a Corvinába.

Különggyűjtemények feltárása – fő feladatok

A szakbibliográfiák által kijelölt dokumentumok, valamint a szépirodalmi gyűjteményes kötetek analitikus feltárása; a szabad tárgyszó mezőbe rögzített tárgyszavak ellenőrzése, javítása. A Budapest Képtár várhatóan 300 képpel és 500 leírással nő. A Fotótárban az 1950 előtti, szerző nélküli képen kigyűjtése, szkennelésre, feldolgozásra való előkészítése, a Zenei Gyűjteményben Gonda János hagyatékának feldolgozása kezdődik meg.

Állományellenőrzések, állományforgalmi vizsgálatok

2022-ben teljes körű állományellenőrzésre 9, részleges leltárra pedig 7 tagkönyvtárban kerül sor.

A tervezett állományellenőrzések listáját ld. a 3. sz. mellékletben.

III.4. Informatika

Tárgyévi kiemelt feladatok

- A tagkönyvtári hálózat fejlesztéséhez, a könyvtárak korszerűsítéséhez kapcsolódó informatika tervek készítése, végrehajtása, különös tekintettel az új Soroksári Könyvtárra.
- A hálózati infrastruktúra további fejlesztése, egységesítése a Központi Könyvtárban és a tagkönyvtárakban, különös tekintettel a WiFi hálózatra és a WiFi-szolgáltatás továbbfejlesztésére.
- Egy új, egységes olvasói azonosítási rendszer bevezetésének kidolgozása; új ügyfélhívórendszer kiépítése a Központi Könyvtárban.
- Az e-szolgáltatások továbbfejlesztésének és az elektronikus tartalmak elérhetővé tételének informatikai támogatása, új megoldások megvalósítása; adatvédelmi feladatok.
- Eszközpark és szolgáltatáspolitikai tervezése a FSZEK makerspace programjához, médiaismereti és más tematikájú képzési programokhoz, foglalkozásokhoz.

Infrastruktúra konszolidáció

- Szerverek: a 2020-ban elkezdett munka folytatásaként a háttértárak beüzemelése, a mentési infrastruktúra teljes átalakítása, felügyeleti rendszer készítése.
- Eszközpark fejlesztése; RACK szekrények felülvizsgálata, cseréje; tagkönyvtári switchek konfigurálása.
- Telefonrendszer konszolidációja, VoIP telefonrendszer beüzemelése, üzemeltetése.
- A FSZEK biztonságos hálózat elérésének kialakítása az olvasói gépekről.
- Terminál szerverre épülő szolgáltatás, valamint fájlszerver/nyomtatószerver használatának bevezetése. Windows roaming profil bevezetése; a közösen használt windows loginnek felszámolása.

Szolgáltatás-konszolidáció

- A Corvina könyvtári rendszerhez kapcsolódó fejlesztési igények megfogalmazása; az elkészült fejlesztések bevezetése, a szolgáltatások bővítése, a könyvtárosok továbbképzése.

- Önkiszolgáló kölcsönzés lehetőségeinek bővítése, új lockerek üzembe állítása, a kapcsolódó szolgáltatáspolitikák kialakítása.
- eCard mobil applikáció alkalmazása a kölcsönzések hosszabbítására, valamint az előjegyzési és távfizetési szolgáltatásokra.
- A Qulto szoftver keresőjének teljes körű használatba vétele a Corvinában rögzített adatok és más online adatok együttes keresésének biztosítása, az e-dokumentumok integrált szolgáltatása érdekében.
- A digitális dokumentumok biztonságos tárolása és szolgáltatása a dSpace szoftver segítségével.

Portál és Intranet

- A honlap bővítése, továbbfejlesztése (képfelkezelő modul, rendezvénynaptár fejlesztése).
- Új intranet modul fejlesztése. Új online telefonkönyv; wiki és Moodle rendszer kialakítása.

Zárt hálózat/ biztonságos hálózat

- Biztonságos hálózat kialakítása a rendelkezésre álló jogvédett digitális tartalom szolgáltatásához.

III.5. Üzemszervezés, üzemeltetés

Könyvtáraink – a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos helyzettől függően – továbbra is átlagosan heti 24-56 órában tartanak nyitva.

Kiemelt feladatok

- A tagkönyvtárak besorolásának felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása.
- A nyitvatartási idők vizsgálata, a megváltozott olvasói szokásokhoz, igényekhez való alakítása.
- A szelektív hulladékgyűjtés lehetőségének kialakítása valamennyi tagkönyvtárban és telephelyen.
- A kertek, zöld területek rendszeres karbantartása, lehetőség szerinti bővítése.
- Kiemelt figyelem az óvodák és a BMK üzemeltetésére, a takarítási, és szállítási igényeik magas színvonalú kielégítésére.

Állományvédelem, kötészet, dekoráció

- Átfogó felmérés az állományvédelmi kapuk működéséről, a szükséges és lehetséges fejlesztések irányairól.
- A kötészeti tevékenység részletes vizsgálata, az erőforrások és a folyamatok újragondolása; szükséges módosítások végrehajtása.
- A Ballagi-gyűjtemény és a Szociológiai Gyűjtemény régiségeinek restaurálása; museumsafe csomagolóeszközök beszerzése és használata a Fotótár, valamint a plakát- és kisnyomtatványtár számára NKA és EMMI pályázatok keretében.
- A könyvtárak és könyvtári terek feliratainak, tájékoztatási rendszerének folyamatos karbantartása, szükség szerinti frissítése.

III.6. Közkönyvtári feladatok

Tárgyévi kiemelt feladataink:

- A pandémia okozta zárvatartás következtében elvesztett olvasók visszaszerzése, a visszatérők megtartása, valamint új használók megnyerése a könyvtárnak.
- A könyvtár online jelenlétének és online szolgáltatásainak erősítése, továbbfejlesztése; folyamatos, élő kapcsolat az olvasókkal a virtuális térben; a távügyintézés minél szélesebb körű biztosítása.
- A 2021-2027. közötti időszakra vonatkozó stratégiai tervhez kapcsolódó tevékenységek, fejlesztések elindítása, az alábbiak szerint:

Stratégiai cél – 1: Korszerű, nyitott, befogadó és zöld könyvtár

1. Könyvtári hálózat fejlesztése; épületfejlesztések, felújítások; megújuló könyvtári terek
 - Az új Soroksári Könyvtár tervezése, az átalakítás előkészítése.
 - Középtávú hálózatfejlesztési program kidolgozása.
 - Felkészülés a Központi Könyvtár épületének felújítására; a KK működésének, szolgáltatásainak, tereinek újragondolása, újraszervezése a megváltozott könyvtárhasználati szokások és olvasói szükségletek mentén.

A kiemelt fejlesztésekkel, valamint a kisebb átalakításokkal, állagmegóvási, karbantartási tervekkel kapcsolatban részletek a XII. fejezetben találhatók.

2. Társadalmi szerepvállalás; esélyteremtés, befogadás
 - A FSZEK esélyteremtési programjának kidolgozása.
 - A Könyvet Házhoz szolgáltatás bővítése a IV., V., VI., VII. és XIII. kerületben.
 - Speciális szolgáltatások és programok megvalósítása különböző célcsoportok számára *(Részletesen ld. a VI. fejezetben és a 4.sz. mellékletben)*.
 - Érzékenyítő tréningek, továbbképzések szervezése a könyvtárosok számára. *(Részletesen ld. XI.3. fejezetben)*
3. Fenntartható, zöld könyvtár
 - A FSZEK zöld könyvtári programjának kidolgozása.
 - Részvétel a *Fővárosi Önkormányzat és intézményei épületeinek energetikai korszerűsítése* (KEHOP-5.2.2-16-2017-00116) projektben: XIII/8. Dagály utcai Könyvtár, XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár, XIX/1. Üllői úti Könyvtár.
 - „Zöld sarok” / „Zöld polcok” létrehozása, fenntarthatósággal, környezetvédelemmel kapcsolatos könyvek kiemelése a tagkönyvtárakban.
 - Udvarok rendbetétele, új olvasó kertek, ligetek kialakítása III/5. Békásmegyeri Könyvtár, XI/6 Karinthy Frigyes Könyvtár, XII./I. Ugocsa utcai Könyvtár, XIII/8. Dagály utcai Könyvtár, XIV/1. Kassák Könyvtár, XXII/3. Budafoki Könyvtár.
 - Mintaprogram: közösségi kert kialakítása a XVI/2. Sashalmi Könyvtárban magaságyással, fűszerkerttel, az olvasók bevonásával, partnerségben.
 - Kerékpártárolók kihelyezése a tagkönyvtárak mellett: VI/1. Körúti Könyvtár, XII/1. Ugocsa utcai Könyvtár, XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár, XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár.
 - „Zöld” programok szervezése *(részletesen ld. a VI. fejezetben és a 4.sz. mellékletben)*

Stratégiai cél – 2: Innovatív, fenntartható szolgáltatásfejlesztés

1. Közösségvezérelt szolgáltatásfejlesztés
 - Közösségi térképezés (mapping): az egyes tagkönyvtárak és szakgyűjtemények felhasználói csoportjainak azonosítása, felhasználói profilok kidolgozása.
 - Felhasználói elégedettségi- és igényvizsgálatok éves tervének elkészítése; a felmérések lebonyolítása, elemzése; szükséges beavatkozások.
 - Kapcsolatépítés a helyi közösségekkel; különös tekintettel a könyvtárat nem használó társadalmi csoportokra.
 - Egyablakos ügyintézés a Központi Könyvtár kölcsönzőpultjánál (beiratkozás, előjegyzések átvétele, pénzügyi tranzakciók, kölcsönzések/visszavételek).
 - „Könyvtár otthonról” szolgáltatás fenntartása: segítségnyújtás telefonon, Skype-on és e-mail-ben az otthonról is elérhető adatbázisok használatában; információforrások keresésében.
 - “Foglaljon könyvtárost” szolgáltatás keretében személyre szabott szolgáltatás előre egyeztetett időpontban.
 - Kismamáknak szóló gyűjteményrész, szolgáltatások és programok – partnerségben a védőnői hálózattal.
 - Irodai, üzleti szolgáltatások, fénymásolás, szkennelés használói igény szerinti kialakítása, bővítése.
2. E-szolgáltatások fejlesztése
 - Az online beiratkozás, online tagság szolgáltatási rendbe illesztése.
 - A kényelmi és távszolgáltatások továbbfejlesztése; a bankkártyás fizetés lehetőségének bővítése a tagkönyvtári hálózatban.
 - A tagkönyvtári honlapok és Facebook oldalak tudatosabb és témaspecifikusabb tartalomkezelése; új Instagram oldalak készítése.
 - Új online információs csatornák kiépítése és működtetése a könyvtárhasználókkal és a potenciális használókkal való folyamatos kapcsolattartás érdekében (blogok, eseménynaptár, hírlevelek stb.)
 - A pandémia idejént kifejlesztett online szolgáltatások, online tartalom-megosztások továbbfejlesztése (pl. meseolvasás, diavetítés).
 - Olvasásnépszerűsítő videók, adatbázisajánlók, könyvajánlók készítése és megosztása a közösségi oldalakon.

3. Új módszerek alkalmazása a működésben és a szolgáltatásfejlesztésben
 - A könyvtári terek és szolgáltatások olvasók általi használatát vizsgáló új módszerek megismerése belső továbbképzéseken (részletesen ld. a XI/3. fejezetben).
 - Pilot projektek megvalósítása a módszerek kipróbálására.

Stratégiai cél – 3: Digitális befogadás és digitális műveltség

1. Informatikai eszközpark fejlesztése
 - Informatikai eszközpark tervszerű, ütemezett cseréje közbeszerzési eljárások révén.
 - A könyvtárlátogatók saját eszköz-használatának támogatása: WiFi korszerűsítése; „Töltsd fel magad!” pontok kialakítása hálózati és internet csatlakozással, kényelmes ülőhelyekkel.

További részleteket ld. a III.4. Informatika fejezetben.
2. Komplex digitális könyvtári szolgáltatási rendszer – digitális tartalomfejlesztés és szolgáltatás
 - A Budapest Gyűjtemény állományának digitalizálása, a digitális tartalommegosztás informatikai eszközeinek fejlesztése, és az interneten elérhető digitális tartalmak bővítése:
 - 1848/1849-es nyomtatványok (Hentaller-gyűjtemény) szkennelésének és szövegfeldolgozásának befejezése, majd közzététele a katalógusban, illetve a MNL, az OSZK és a FSZEK kialakítandó közös felületén (NKA).
 - Várostörténeti könyvek, elsősorban városleírások, útikönyvek és címtárak digitalizálása.
 - Kéziratos művek állományvédelmi digitalizálása.
 - A Budapest-képtár és -bibliográfia bővítése.
 - Fotótár: 1951 előtti anyag folyamatos digitalizálása.
 - Régi időszaki kiadványok digitalizálása együttműködésben az Arcanum Adatbázis Kft.-vel, közzététel az ADT-n, archiválás saját szerveinken.
 - Szubjektív várostörténet – crowdsourcing projekt az OMEKA-ban.
 - Fejlesztések az elektronikus tartalmak hatékony szolgáltatása érdekében: dSPACE, Corvina Discovery.
 - Cikk-kivágot gyűjtemény megjelenítésének folytatása a MANDADB és az EUROPEANA felületén, illetve saját DSPACE-felületen.
 - Topotéka bővítése, új külsős adminisztrátorok bevonása.
 - A Zenei Gyűjtemény digitalizált műelemzéseinek szolgáltatása.
 - A honlap *Online könyvtár* menüpontjának folyamatos karbantartása, szükség szerinti változtatása a jobb felhasználói élmény érdekében.
 - Music Space a Zenei Gyűjteményben: az elmélyedés, alkotás, inspirálódás helyszíne.
3. Digitális befogadás – a digitális tartalmak és eszközök használatának segítése, támogatása
 - Az online források promotálása a honlapon és közösségi oldalakon, adott e-forrásra vagy tematikára (szakterületre, évfordulós aktualitásokra) épülő ajánlók és tutorialok készítése.
 - Új felhasználók bevonása az elektronikus források megismertetésével – oktatási intézmények megkeresése.
 - Online ügyintézés támogatása infrastruktúrával, személyes segítséggel a Központi Könyvtárban és a tagkönyvtárakban, különös tekintettel az idősekre, nyugdíjasokra
 - Az okostelefonok és okoseszközök használatát támogató programcsomag kidolgozása a Központi Könyvtárban, korosztályonkénti bontásban.
 - Internet-használat, okoseszköz-használat, internet-biztonság – szervezett csoportos és igény szerint egyéni oktatás keretében önkéntesek, közösségi szolgálatos diákok bevonásával.
 - Fotó(könyv)szerkesztés diákoknak/felnőtteknek a Központi Könyvtárban.
 - Adatbázisbemutatók diákoknak, pedagógusoknak.
4. Közösségi alkotóműhelyek (makerspace)
 - Az alkotás helyeként működő könyvtár koncepciójának, a FSZEK makerspace programjának kidolgozása, a megvalósítás lehetőségeinek vizsgálata, források felkutatása.
 - A makerspace terek kialakításáig
 - prezentációkészítési műhely diákoknak a Központi Könyvtárban;
 - ünnepkörökhöz kapcsolódó kézműves foglalkozások és alkotóköri a tagkönyvtárakban;
 - robotika 8-14 éves gyerekeknek a X/4. Kőbányai Könyvtárban és a XIX/1. Üllői úti Könyvtárban az Abacus-ArTeC robotcsomagokkal, Az én könyvtáram projekt mintaprogramja alapján.

Stratégiai cél – 4: Erős, tanuló, reziliens közösségek támogatása

1. A könyvtár mint a tanulás helye; az élethosszig tartó tanulás támogatása
 - Központi Könyvtár:
 - Középtávú terv készítése a Központi Könyvtárban a szolgáltatási terek funkcióváltással történő átalakítására a változó használói igényekhez való igazodáshoz (a tizenéves korosztály igényeit kiszolgáló tér; multifunkcionális, egyéni és projektmunkát lehetővé tevő korszerű tanulótér, közösségi tér).
 - Zárt, hangszigetelt, IKT eszközökkel felszerelt tanulóboxok kialakítása az e-olvasóteremben – tervezés, lehetőség szerinti megvalósítás.
 - A Tanulótér felszerelése csoportos tanuláshoz, projektmunkákhoz használható, foglalható eszközökkel.
 - Zenepedagógiai program a Zenei Gyűjteményben 7. osztálytól az egyetemig.
 - Csendes, áramellátással és internet kapcsolattal rendelkező tanulóterek/munkahelyek kialakítása a tagkönyvtárakban átrendezéssel, funkciók áthelyezésével (XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár, XIV/1. Kassák Könyvtár, XV/3. Zsókavár utcai könyvtár, XVI/2. Sashalmi Könyvtár, XXIII. Soroksári Könyvtár)
 - Speciális könyvtári terek, Tini Kuckók kialakítása kamaszok, tinédzserek számára (I/I. Márai Sándor Könyvtár, IV/3. Babits Mihály Könyvtár, V/2. Belvárosi Könyvtár, XI./6. Karinthy Könyvtár, XII./I. Ugocsa utcai Könyvtár, XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár, XVI/2. Sashalmi Könyvtár, XXIII. Soroksári Könyvtár)
 - Biblioterápiás foglalkozások a Központi Könyvtárban és a XVI/2. Sashalmi Könyvtárban.
2. Kulturális, közösségi szerepvállalás
 - Kapcsolatfelvétel és partnerségi megállapodások a különböző helyi közösségekkel.
 - A helyi kulturális örökség dokumentumainak kiemelt gyűjtése.
 - Az Erzsébetvárosban kihelyezett két könyvszekrény működtetése; heti feltöltése a könyvtárhoz érkező ajándékkönyvekből, lakossági adományokból és a kerületi önkormányzat támogatásából vásárolt könyvekből.
 - Bemutatókönyvtár a könyvtárban a kerületekben lakó nemzetiségeknek, kisebbségeknek, alkotócsoporthoz közös programok, kiállítások keretében.
3. A könyvtár mint közösségi hely, a találkozások helye

A rendezvény- és programkínálat folyamatos frissítése a felhasználói igények és visszajelzések alapján. A tagkönyvtárak programkínálatának a helyi közösség, felhasználók igényeihez, szükségleteihez igazítása. (Részletesen ld. VI. fejezetben és a 4.sz. mellékletben.)

III.7. Szakkönyvtári feladatok

A Szociológiai Gyűjtemény a 30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet alapján

- továbbépíti a magyar nyelvű szociológiai irodalom országos szakbibliográfiáját;
- teljességre törekedve gyűjti a magyar nyelvű nyomtatott és elektronikus szakirodalmat - dokumentumtípustól függetlenül;
- széles választékot nyújt külföldi szakkönyvekből és szakfolyóiratokból;
- előfizet a legfontosabb fulltextes társadalomtudományi adatbázisokra;
- hozzájárul a magyar folyóiratok tartalomjegyzékének feltárásához; s
- ellátja a szaktájékoztató alapvető feladatait.

2022-ben ugyanakkor a szakkönyvtári funkcióhoz kapcsolódóan is kiemelt szerepet kap a 2021-2027. közötti időszakra vonatkozó stratégiai tervhez kapcsolódó tevékenységek elindítása:

Stratégiai cél – 1: Korszerű, nyitott, befogadó és zöld könyvtár

- A szociológiai szakgyűjtemény által nyújtott szolgáltatások fejlesztése egyes, speciális tudományterületek (ökológia, nőtudomány, társadalomelmélet, kultúrszociológia stb.) magyar és főként idegen nyelvű forrásainak kiemelt gyűjtésével, hozzáférhetővé tételével, különös tekintettel az intézményi háttérrel nem rendelkező fiatal, független kutatók kiszolgálása érdekében.
- A kurrens külföldi könyveket magyar nyelven bemutató és értelmező recenziókat tartalmazó, *A hét könyve* címet viselő rovat bővítése 50 új közleménnyel.

Stratégiai cél – 2: Innovatív, fenntartható szolgáltatásfejlesztés

- A Szociológiai Gyűjtemény felhasználói csoportjainak mappingje, felhasználói profilok megalkotása a személyre, csoportra szabott szolgáltatások kialakítása érdekében.

- Aktív szerepvállalás a hallgatók tanulmányi pályájának fontosabb állomásaiban (évfolyamdolgozatok, szakdolgozatok, fontos kurzusok kötelező olvasmányai), partnerségben az egyetemekkel: minőségi szakirodalom beszerzése, mentori szerepvállalás; kutatómunka támogatása könyvtári eszközökkel.
- A fiatal szociológusok bevonásának folytatása a gyűjteményfejlesztés munkájába; állandó javaslattevési és konzultációs keretek kiépítése.
- A szociológiai témájú blogok és podcastok összegyűjtése, publikálása a honlapon.
- A szabad hozzáférésű tudományos tartalmak és nyílt forráskódú szoftverek felkutatása, bemutatása és népszerűsítése.
- Az ún. Patron-Driven Acquisition (PDA) módszertan lehetőségeinek feltárása és alkalmazása az e-dokumentumok beszerzésében és szolgáltatásában.
- A Gyűjtemény hírlevelének megújítása.

Stratégiai cél – 3: Digitális befogadás és digitális műveltség

- Bekapcsolódás az OSZK Webarchívum projektjébe: tematikus részgyűjtemény létrehozása weblapokból a szociológia, valamint a budapesti helyismereti weblapok területén.
- Pilot projektként olyan Zoom/Teams Boxok létrehozása, amelyekben az egyetemi hallgatók, a tudományos közösség és társadalmi témákkal foglalkozó civil szervezetek képviselői házigazdaként online konferenciákat és meetingeket indíthatnak.

Stratégiai cél – 4: Erős, tanuló, reziliens közösségek támogatása

- Közös tanulásra, kutatásra alkalmas területek kialakításának vizsgálata a Szociológiai Gyűjtemény tereiben.
- A SzocioBlog, a SzocioIrodalom, és a most induló Filmbibliográfia ismeretterjesztő tartalmainak folyamatos gyűjtése; a források népszerűsítése.
- Az 1945 előtti, szerzői jogi védelem alatt már nem álló könyvtári anyagok bemutatása *A magyar szociológia kezdetei* címmel, cikkek, közösségi média posztok, időszakos tematikus tablók, ismeretterjesztő kvízek, szociológiatörténeti tesztek, játékok formájában.
- Tíz újabb nagyinterjú megjelentetése *A hónap szociológusa* sorozatban.

A Szociológiai Gyűjtemény részletes munkatervét a 2. sz. melléklet tartalmazza.

III.8. Minőségbiztosítás

Fő feladatok:

- Helyzetfelmérés, a 2018 óta eltelt időszak értékelése, a feladatok és a minőségi célok számbavétele, a minőségi politika megfogalmazása.
- A Minőségirányítási Tanács és a munkacsoportok újraszervezése, a feladatok ütemezése.
- Könyvtárhasználói elégedettségi és igényfelmérések tervezése, ütemezése, lebonyolítása: szolgáltatások, dokumentuhasználat, könyvtári terek, honlap, programok, rendezvények.
- A statisztikai adatgyűjtés módszereinek, a gyűjtött adatok körének és módjának a megújítása.
- Statisztikai mintavételi hetek a könyvtárhasználat folyamatainak, trendjeinek megismerése érdekében.
- Munkatársi elégedettségi és igényfelmérése tervezése, ütemezése, lebonyolítása: átfogó felmérés; képzések és továbbképzések. Dolgozói önértékelési kérdőív kidolgozása.

III.9. Belső ellenőrzés

Az ellenőrzés kiemelten ellenőrzi a belső kontrollrendszerek működését, hatékonyságát, gazdaságosságát és eredményességét; javítása, továbbfejlesztése érdekében javaslatokat fogalmaz meg. Nagy hangsúlyt fektet a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodás, a vagyonmegóvás és a gyarapítás vizsgálatára, elemzésére, az elszámolások megfelelőségének, a beszámolók valódiságának ellenőrzésére. A tevékenység a FSZEK-en felül magába foglalja a Budapesti Művelődési Központ, a Fővárosi Önkormányzat Óvodája, valamint a Cseppkő Óvoda gazdálkodásának ellenőrzését is.

Tervezett tárgyévi ellenőrzések (összesen 36 db)

FSZEK	– iratkezelési és iktatási rendszer kialakítása, működése; – karbantartási- és kisjavítási tevékenység; – hálózati tagkönyvtárak pénzkészítő helyeinek pénzforgalmi tevékenysége; – munkaerő- és bérigazgatási tevékenység
BMK	– az iratkezelési és iktatási rendszer kialakítása, működése; – karbantartási- és kisjavítási tevékenység; – munkaerő- és bérigazgatási tevékenység
Fővárosi Önk. Óvodája	– karbantartási- és kisjavítási tevékenység, – leltározási és selejtezési tevékenység
Cseppek Óvoda	– karbantartási- és kisjavítási tevékenység, – leltározási és selejtezési tevékenység

IV. Tárgyévi kiemelt szakmai feladatok

IV.1. Stratégiai terv

A 2021-2027. évi időszakra vonatkozó stratégiai tervben meghatározott stratégiai célokhoz kapcsolódó tevékenységek elindítása, felelősök kijelölése, munkacsoportok felállítása, feladatok meghatározása, ütemezése.

IV.2. Budapest 150+ projekt

A rendelkezésre álló források függvényében tárgyévben előkészülünk a Főváros egyesítésének jubileuma alkalmából tervezett 2023. évi könyvtári programok, kezdeményezések, kiállítások és játékok megvalósítására. Megkezdődik a Budapest 150+ várostörténeti portál tervezése, egy vándorkiállítás és metrókiállítás szakmai anyagának elkészítése, valamint a Budapest-időgép továbbfejlesztése. A Városháza Kiadó kapcsolódó terveit ld. az V. fejezetben.

IV.3. Budapest Könyvfőváros 2023

A 2023-as jubileumi év egyik fő eleme lesz a *Budapest Könyvfőváros* programsorozat. A projekt előkészítő munkálatait a FSZEK koordinálja, együttműködve könyvszakmai szervezetekkel, a fővárosi fenntartású kulturális intézményekkel, valamint más könyvtárakkal, intézményekkel, szervezetekkel.

IV. 4. Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek – „Az én könyvtáram” projekt lezárása

A FSZEK mint felkért konzorciumi partner működött közre 2017. február 1-jétől a *Múzeumi és könyvtári fejlesztések mindenkinek* (EFOP-3.3.3-VEKOP/16-2016-00001) program megvalósításában. A konzorciumvezető Szabadtéri Néprajzi Múzeum kezdeményezésére a projekt szakmai megvalósítása az eredetileg tervezett 2020. január 31-i határidő helyett 2020. október 31-re módosult, ami a FSZEK számára a záró ellenőrzés határidejének 2022-re történő áthúzását jelenti.

A záró ellenőrzéssel kapcsolatos feladatok: az ellenőrzésen való részvétel, valamint az irattározás feltételeinek folyamatos biztosítása. Az intézmény a projekt szakmai megvalósítását követően is gondoskodik az ellenőrzések, illetve a fenntartási időszakban esedékes tevékenységek személyi és tárgyi feltételeinek biztosításáról.

A fenntartási időszakban végzendő tevékenységek:

- a szakmai portál fenntartása, működtetése, a módszertani-szakmai anyagok elérésének biztosítása (www.azenkonyvtaram.hu);
- a módszertan alkalmazását vállaló 117 intézmény beszámolóinak kezelése, követése, a munkaterv teljesülésének ellenőrzése, a módosítások nyomon követése; a megállapodások és a vállalások megvalósulásának nyomon követése;
- évi egy rendezvény megvalósítása, melyre tárgyévben 2022. február 1-jén Teams alapú online konferencia keretében kerül sor;
- a fejlesztési eredmények bemutatása a Digitális Témahét keretében;
- folyamatos együttműködés EMMI illetékes osztályaival, a konzorciumvezető Szabadtéri Néprajzi Múzeummal, a szakmai partnerekkel és a fenntartó Fővárosi Önkormányzattal.

Két FSZEK-tagkönyvtár tervezi mintaprogram megvalósítását 2022-ben:

- XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár: *Önként vakon... Ismerkedés a könyvtárral látássérült olvasóknak „szemüvegén” keresztül* címmel általános és középiskolásoknak szervez érzékenyítő programot
- XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár: *Élő szóval az olvasásért – hagyományos népmesemondás a könyvtárban* címmel szervez programot alsótagozatos diákoknak.

IV.5. GDPR, adatvédelem

A DHG Ügyvédi Iroda által 2018 novemberében elvégzett audit alapján, illetve a jogszabályi változásokat követve, tárgyév fő feladatai a következők:

- Az óvodákkal kapcsolatos adatkezelés felmérése, szükséges tájékoztatók előkészítése, egyéb kapcsolódó adatvédelmi tárgyú dokumentumok szükség szerinti módosítása, közös adatkezelői szerződés megkötése.
- Az Általános Adatkezelési Tájékoztató és további tájékoztatók szükség szerinti módosítása.
- A 2023. évi Használati szabályzat GDPR-szemponthú felülvizsgálata.
- Az Iratkezelési szabályzat GDPR-szemponthú felülvizsgálata.
- Érintetti megkeresések és közérdekű adatigénylések megválaszolása.
- Éves adatvédelmi oktatás megtartása.
- Rendezvényekhez, vetélkedőkhöz, versenyekhez, játékokhoz és esetleges táborokhoz kapcsolódó adatkezelési tájékoztatók előkészítése.

V. Szakmai, tudományos tevékenység

Fontosnak tartjuk, hogy a könyvtár kezdeményezője, szervezője vagy helyszíne legyen szakmai eseményeknek, konferenciáknak, workshopoknak, s e célunknak lehetőségeink szerint igyekszünk megfelelni. Ösztönözzük, hogy munkatársaink minél nagyobb számban vegyenek részt szakmai programokon, konferenciákon, képzéseken, továbbképzéseken. Különösen támogatjuk kollégáink előadóként, oktatóként való megjelenését szakmai rendezvényeken, továbbképzéseken. Ösztönözzük továbbá szakmai, egyetemi kutatásaikhoz, vagy a FSZEK szolgáltatásaihoz, működéséhez kapcsolódó publikációk megjelentetését.

Városháza Kiadó

- A könyvforgalmazás erősítése: megállapodás további külső partnerekkel, részvétel a 2022-es Ünnepi Könyvhéten és lehetőség szerint a Könyvfesztiválon; személyes értékesítés a kiadóban.
- Külső források bevonása: kapcsolatfelvétel az érintett területekkel: előrendelés lehetőségének bevezetése, együttműködés erősítése a kerületi önkormányzatokkal, reklám lehetőségek kihasználása pld. a Körúti könyv kapcsán a szállodák, éttermek megkeresése.

Tervezett megjelenések:

- *A Grand Bulvár Pestiesen – történelmi séta a Nagykörúton* című könyv megjelentetése, kapcsolódva a korábbi években megindult Portál Program, Nagykörút Tied Is Program, Az élhetőbb Zöldebb Tisztább Körút Érdekében programokhoz. A könyv nem csupán építészettörténeti, hanem társadalomtörténeti megközelítésben is vizsgálja világvárosi fejlődésben ennek az útnak a történetét. A 2021-ben elkezdett könyv kiadása 2022 júniusban várható.
- *A Csak Képek* könyv sorozat további két kötetének kiadása. A sorozat 2021-ben új arculatot kapott. Az új koncepció szerint Vadas Ernő és Déri Miklós fotográfusok képeiből válogat a szerkesztő 2022-ben. A párhuzamos két könyv nem csak egy időhidat épít ki a harmincas-ötvenes évek és az ezredforduló utáni Budapest között, de stílusgyakorlatként egymásra reagálva tudnak fontosat mondani a magyar fotográfia történetéről, miközben a művészet és a művész szerepét is folyamatosan értelmezik, két eltérő történelmi és társadalmi időszakban.
- Budapest izgalmas színházi, múzeumi és képzőművészeti életében igen fontosak azok a megoldások, amelyek e területek megújításához, új formák kialakításához járulnak hozzá. Ilyenek azok az alternatív színházi kezdeményezések is, melyek új gondolatokat hoztak, nem csak a színházművészet, hanem a táncművészet, a kortárs tánc területén is. A nyolcvanas években fontos, európai szinten is példamutató volt az artmozi-hálózat létrehozása, amely lehetővé tette a művészfilmek, a kísérleti kezdeményezések, a filmművészet örök értékeinek elérhetőségét, és hozta létre a mozit mint alternatív kulturális teret, szemben a kereskedelmi mozikkal. E két terület bemutatására tervezzük két új kötet megjelentetését: *Az alternatív színházak története Budapesten*, illetve *Az artmozik története Budapesten* címmel.

- A Főváros 150. évfordulójára tervezett könyvek előkészítése, megjelentetése:
 - o *Budapest 150 – várospillantatok*: 3-4 kötet évente (pl. 150 fontos tárgy, ami Budapesthez kapcsolódik; 150 személy, aki meghatározó Budapest életében; 150 eltűnt szobor Budapestről, stb.), amelyek fényképeken és azokhoz írt szövegeken keresztül mutatják meg Budapest eddigi 150 évét. Minden esztendőhöz tartozik egy akkor készített fénykép, a fotókhoz pedig kortárs szépírók írnak egyoldalas szövegeket.
 - o *150 kép album*: 1873-ban három eltérő karakterű, más-más múlttal bíró település egyesülésével jött létre Budapest, amelyet a mai napig jellemzi a többarcúság és a sokszínűség egysége: 23 kerület, ezen belül több mint 200 városrész, milliónyi saját város előhívható képekkel, elmesélhető történetekkel. A kiadvány fényképeken és azokhoz írt szövegeken keresztül mutatja meg Budapest eddigi 150 évét. Minden évhez tartozik egy akkor készített fénykép, amelyekhez kapcsolódóan kortárs szépírók írnak egy-egy oldal szöveget.
- *Lugosi Lugo László* kötet: album a pesti neonokról készült képeiből, emlékezve a közelmúltban elhunyt művészre.

VI. Közönségprogramok, ismeretterjesztés, rendezvények

A könyvtári programok gazdag kínálata, a visszatérő rendezvények, rendszeres olvasásnépszerűsítő és kultúraközvetítő programok sokaknak jelentenek minőségi szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget. Kiemelt események:

- az V/2. Belvárosi Könyvtár megalakulásának 70., a Dagály utcai Könyvtár alapításának 40., valamint a XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár létrejöttének 35. évfordulójához kapcsolódó programok megszervezése;
- az Ötpacsirta Szalon rendezvényeinek megtartása, a kínálat bővítése;
- megemlékezés a Magyar Kultúra Napjáról, a magyar irodalom jeles eseményeiről, tárgyévi évfordulókról;
- csatlakozás az Internet Fiesta, az Országos Könyvtári Napok és a Digitális Témahét rendezvényeihez;
- bekapcsolódás a kerületek kulturális eseményeibe, rendezvényeibe.

A stratégiai tervben megfogalmazottak szerint ugyanakkor ezen a területen is előre lépésre törekszünk. Ehhez kapcsolódóan feladatunk:

- a. az egyes tagkönyvtárak programkínálatának a helyi közösség, a könyvtárhasználók igényeihez, szükségleteihez igazítása,
- b. az online programok továbbvitele, a kínálat megújítása;
- c. speciális programok szervezése az élethosszig tartó tanulás, a befogadás, a digitális befogadás és az esélyegyenlőség támogatása érdekében a különböző célcsoportok számára, mint például:
 - *kisgyermeknek, szülőknek, családoknak*:
 - o Tánclánc, Ringató és Kerekítő foglalkozások;
 - o diafilm-vetítések;
 - *kisiskolásoknak, általános iskolásoknak*:
 - o készség- és képességfejlesztés rendhagyó irodalomórák, meseíró pályázatok, rajzpályázatok, drámapedagógia, papírszínház, kamaraszínházi, bábszínházi bemutatók stb. segítségével;
 - o tehetséggondozás támogatása fejlesztő programokkal;
 - o hátrányos helyzetű gyerekek felzárkózásának segítése;
 - o olvasási készség és egyéb szociális készségek fejlesztése;
 - o érzelmi intelligencia fejlesztése kiscsoportos foglalkozások keretében;
 - o iskolai környezetben megvalósított könyvtári programok;
 - o tematikus könyvtári órák, mintaprogramok kiajánlása és megtartása;
 - *speciális igényű gyerekeknek*:
 - o könyvtárhasználatuk segítése;
 - o meseolvasás könyvtári környezetben;
 - o könyvtárhasználati foglalkozások, felolvasások, kézműves alkalmak;
 - *középiskolásoknak*
 - o érzékenyítő programok, találkozások;
 - o tehetséges fiatalok fejlesztése vetélkedőkkel, versenyekkel, melyek egyben bemutatkozási lehetőséget is jelentenek a diákoknak a könyvtár tereiben és online felületein;

- hatékony adatbázishasználat diákoknak: kutatásmódszertani foglalkozások egyéni és csoportos formában;
 - drámapedagógiai programok;
 - robotika szakkörök;
 - *felsőoktatási hallgatóknak:*
 - hatékony adatbázishasználat hallgatóknak: kutatásmódszertani foglalkozások egyéni és csoportos formában;
 - *felnőtteknek, időseknek:*
 - közösségépítés rendezvényekkel, író-olvasó találkozókkal, könyvbemutatók szervezésével;
 - adatbázis-bemutatók, használatképző programok;
 - életminőség-megőrzést támogató programok
 - klubfoglalkozások: könyvklub, kötő- és horgolóklub, rejtvényfejtők klubja, kártyaklub;
 - irodalom- és művészetterápiás programok;
 - művészeti előadások, koncertek;
 - mozgásterápiás programok.
 - A Zenei Gyűjtemény Táskarádió néven könnyűzenei kört alakít a könyvtár könnyűzenei könyv- és hangállományának népszerűsítése, s egy újabb, a könyvtár köré szerveződő mikroközösség létrehozása érdekében; az EMMI támogatásával öt koncertből álló sorozatot rendez; az NKA támogatásával pedig a Kodály-évhez kapcsolódóan két, ismeretterjesztéssel összekötött koncertet szervez.
- d. az ökotudatosság, a zöld szemlélet iránti elkötelezettség erősítése speciális könyvtári akciókkal, programokkal:
- *Sárkányos zöldnapok* a Központi Könyvtárban;
 - előadások, természetvédelmi programok;
 - faültetés és egyéb, növényekkel kapcsolatos workshopok;
 - kézműves foglalkozások az újrahasznosítás jegyében;
 - csatlakozás környezetvédelmi, újrahasznosítási akciókhoz.
- e. fővárosi és kerületi értékek bemutatása könyvtár események, kiállítások, helytörténeti, helyismereti programok keretében:
- helyismereti programok, előadások, séták;
 - a kerületekben működő nemzeti és kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel együttműködésben megvalósuló rendezvények, programok;
- f. outreach szolgáltatások, programok megvalósítása, szolgáltatások bemutatása külső helyszíneken és rendezvényeken (Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok, kerületi városnapok, Múzeumok Majálisa stb.)
- Részletesen ld. a 4. sz. mellékletben.*

VII. Oktatási, nevelési tevékenység

A könyvtár a tanulás helyeként, a nem formális és informális tanulás különböző eszközeinek és módszereinek alkalmazásával, gyűjteményével, szolgáltatásaival és programjaival az oktatás és a képzés fontos helyszíne a korai fejlesztéstől az élethosszig tartó tanuláshoz. A FSZEK a könyvtári terek átalakításával, csendes zónák, egyéni és csoportos tanulást, projekt munkát segítő tanulótér kialakításával (ld. III.6. fejezet – 4. stratégiai cél), szolgáltatásokkal, programokkal segíti a tanulni vágyókat (korosztálytól függetlenül) és a pedagógusokat.

Az oktatási, nevelési célú könyvtári programok tekintetében is folyamatos megújulásra törekszünk:

- 2022-ben, a FSZEK több éves hagyományát folytatva, a Fővárosi Önkormányzat támogatásával, szeretnénk újra az eredeti keretek között megrendezni a Janikovszky Éva meseíró pályázatot. A pályázat célja az, hogy Janikovszky Éva munkássága továbbra is megmaradjon a mai gyermekek emlékezetében, illetve az, hogy műveit inspirációként felhasználva a gyerekeket írásra ösztönözzük. A pályázat brandjének erősítését szolgálhatja, ha interaktív elemekkel egészül ki a kiírás pl. szűkített lista alapján közönségdíj odaítélésére kínálunk lehetőséget.
- Együttműködés keretében 2022 novemberéig díjmentesen biztosított a Központi Könyvtárban a *Darts Matek* program hozzáférése iskolai csoportok számára. A Darts Matek segítségével a matematikai alapképességek és fejszámolás mellett a koncentráció, memória, kombinációs logika, sőt a szem-kéz koordináció is fejleszthető.

- A FSZEK portál könyvtárlátogatások menüpontjában ajánlókat helyezünk el a különböző kompetenciafejlesztő könyvtári foglalkozásokhoz, illetve az oktatásban is jól használható online tartalmak tematikus gyűjtéseit tesszük elérhetővé. Tovább működtetjük személyre szabott könyvajánló szolgáltatásunkat is, amelynek keretében emailben küldünk könyvajánló listákat az érdeklődő életkora, neme, érdeklődési köre, kedvenc olvasmányai alapján.
- A Zenei Gyűjtemény általános és középiskolásoknak tart zenei könyvtári órákat; tematizált foglalkozásainkat a honlapon teszik közzé.
- Egyetemisták számára egyéni vagy csoportos bejelentkezés alapján adatbázis-bemutatókat, szakdolgozati felkészítőket, könyvtárbemutatókat szervezünk.
- Rendszeresen részt veszünk a könyvtáros hallgatók gyakorlati és elméleti képzésében.

Fontos feladatunk tartjuk segíteni a kisgyermekek olvasói attitűdjének kialakítását, az olvasóvá nevelés megalapozását, továbbfejlesztését, az iskola és óvoda oktató-nevelő munka segítségét, az iskolai tanterv előírásainak, illetve a gyermekek életkori sajátosságainak, érdeklődésének, megfelelő csoportos könyvtárhasználati órák, vetélkedők, író-olvasó találkozások szervezését és lebonyolítását, mesedélutánok tartását, ezzel népszerűsítve a meséket és kortárs gyermekirodalmat. Lehetőségeink szerint Újpesten, Terézvárosban, Sashalmon és Pestszentlőrincen helytörténeti táborokat szervezünk a nyári szünetben.

Az oktatást, nevelést, az élethosszig tartó tanulást és a digitális befogadást támogató programjainkat a VI. fejezet tartalmazza.

VIII. Együttműködések, nemzetközi kapcsolatok

Továbbra is kiemelt feladatunk a már kialakított partnerkapcsolatok intézményesítése, új együttműködő partnerek felkutatása, kapcsolatok kialakítása, valamint további nemzetközi és hazai pályázati lehetőségek feltárása, s az azokon való részvétel a stratégiai tervben megfogalmazott célok elérése érdekében.

- 2022-ben is kiemelt feladatunk a fenntartó Fővárosi Önkormányzattal és az EMMI-vel való együttműködés, a közös munka. Támogatjuk Budapest főváros nemzetközi kapcsolatait, részt veszünk testvérvárosi programjainak megvalósításában.
- Fontosnak tartjuk a kerületi önkormányzatokkal meglévő partnerségek további erősítését.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a könyvtárhasználók megszólítására, erősítjük a lakossági, intézményi és civil kapcsolatokat.
- Továbbra is több országos projektben lesz meghatározó a FSZEK szerepvállalása, együttműködése a könyvtári intézményrendszerrel, szakmai szervezetekkel. Szakmai, szakértői szinten részt veszünk a hazai könyvtárszakmai kezdeményezésekben, együttműködésekben, programokban. Támogatjuk, segítjük az országos fejlesztéseket, s proaktívan veszünk részt a köz-, szak- és egyetemi könyvtárak által kezdeményezett, az országos könyvtári rendszerrel kapcsolatos kérdések megvitatásában.
- Kiemelten kezeljük a felsőoktatási intézményekkel, az iskolákkal, óvodákkal és a pedagógusokkal való együttműködést, munkájuk támogatását, közös programok megvalósítását.

Nemzetközi szinten lehetőségeinkhez mérten részt veszünk az IFLA és METLIB szekciójának, valamint a LIBER nevű európai szakkönyvtári szövetségnek a munkájában.

IX. Marketing, kommunikáció

A FSZEK tevékenységeinek kommunikációja és a releváns információk potenciális célcsoportokhoz való eljuttatása mindig összetett feladatot jelentett, s ez a 21. század harmadik évtizedére még inkább felértékelődő feladatot jelent. A könyvtár első önálló, egységes kommunikációs terve (továbbiakban KST) 2018-ban a minőségbiztosítási program keretében készült el. Az azóta eltelt időszak változásai miatt szükséges a kommunikációs terv megújítása.

Feladatok:

- A minőségbiztosítási folyamat részeként létrehozott Kommunikációs és Partnerkapcsolati Munkacsoport újbóli felállítása.
- A 2018-as Kommunikációs Terv megújítása.
- A 2021-2027. közötti időszakra vonatkozó Stratégiai Terv kommunikációja.
- A külső kommunikációs tevékenység tudatos, rendszeres és korszerű eszközökkel történő megvalósítása.
- Könyvtári shop megnyitása a Központi Könyvtárban.

- Sajtóközlemények, szolgáltatásismertető, video és podcast anyagok, tematikus blogok, közösségi média posztok, virtuális kiállítások a szolgáltatások és programok megismertetésére, népszerűsítése érdekében.
- Az e-kommunikáció és a hírlevél-szolgáltatás fejlesztése.
- Bekapcsolódás a budapesti kulturális turizmus élénkítését célzó programokba (Palota+)
- A belső kommunikáció hatékonyságának erősítése.

X. Költségvetés, gazdálkodás

X.1. Kiemelt feladatok

- A 2021. évi beszámoló és a 2022. évi költségvetés elkészítése.
- A gazdasági terület szabályzatainak aktualizálása, a szükséges módosítások és a jogszabályi előírások változása miatti korszerűsítések végrehajtása.
- A COVID-19 járványhelyzettel kapcsolatos gazdasági feladatok ellátása.
- Beruházási feladat a Soroksári Könyvtár bővítése kapcsán.
- A Budapest Könyvfőváros 2023 projekt előkészítésével kapcsolatos gazdasági feladatok végrehajtása.
- Az én könyvtáram című projekt lezárásával kapcsolatos gazdasági-pénzügyi feladatok végrehajtása.
- A Budapesti Művelődési Központ, a Fővárosi Önkormányzat Óvodája és a Cseppkő Óvoda gazdasági feladatainak vitele, valamint a Városháza Kiadó tevékenységi köre háttérének biztosítása
- Az MT hatálya alatt álló munkavállalók 2022. évi bérfejlesztésének végrehajtása.

X.2. Számvitel

- A számviteli nyilvántartások vezetésével a vezetői döntések megalapozottságának segítése, a beszámolók, adatszolgáltatások mindenkor határidőre való teljesítése. A számviteli terület nyilvántartásaiból, adatszolgáltatásaiból a döntések meghozatalához szükséges és a működés zavartalanosságát biztosító vezetői információ folyamatos rendelkezésre állásának biztosítása.
- Kiskincstári adatszolgáltatás további pontos, folyamatos végrehajtása a likviditás megőrzésének állandósítása érdekében
- Az ECOSTAT nyilvántartó rendszer főkönyvi és tárgyi eszköz-, készlet moduljának folyamatos alkalmazása a napi gazdasági események nyilvántartásával kapcsolatban
- Anyag- és eszközgazdálkodási feladatok végrehajtása.

X.3. Pénzügyi terület

- Kintlévőségeink csökkentése érdekében fokozott figyelmet fordítunk a könyvtárhasználók késedelmes teljesítésének rendezésére, a fizetési felszólítások, a fizetési meghagyások azonnali és folyamatos kibocsátására. Ebbe beletartozik a beadott fizetési meghagyásokkal kapcsolatban felmerült hiánypótlások és ellentmondások megválaszolása, online kapcsolattartás a közjegyzőkkel.
- A jogszabályi háttér folyamatos és jelentős mértékű változásából eredően továbbra is feladat a pénzügyi-, a számviteli-, a munkaügyi-, és a bérszámfejtő rendszer vonatkozásában az összetett, átfogó analitikus rendszer végleges kialakítása naprakész vezetése, majd szükség szerinti fejlesztése. Ezen oknál fogva a pénzügyi-, és a számviteli területen az ECOSTAT nyilvántartó rendszer további alkalmazása és naprakész vezetése.

X.4. Munkaügyi terület

- A Magyar Államkincstár működtetésében lévő rendszer folyamatos programváltása melletti munkavégzésre kényszerülünk, amely várhatóan a 2022. évben is folytatódik. Ez jelentős feladat elvégzését teszi szükségessé a munkaügyi nyilvántartó- és bérszámfejtő rendszerben:
 - o az év elején jelentkező szokásos feladatok mellett korrigálni kell az adatbázis átfordításából keletkező hibákat, a téves számfejtés elkerülése érdekében soron kívül felül kell vizsgálni a dolgozók adatait a programban,
 - o a minimálbért, illetve garantált bérminimumot el nem érők illetményeinek módosítását, valamint a szabadságok megállapítását a tárgyév.
- A Magyar Államkincstár által történt hibás adatszolgáltatásokhoz kapcsolódó ellenőrzések végrehajtása, számfejtési egyeztetések.
- Munkaügyi elszámoló rendszer megújításával kapcsolatos előkészítések és végrehajtási feladatok.

X.5. Beruházási feladatok

- A Soroksári Könyvtár bővítése gazdasági feladatainak vitele.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2022. évi költségvetése

Előirányzat megnevezése	Adatok e Ft
KIADÁSOK MINDÖSSZESEN	3 147 219
I. Működési kiadások	3 028 219
1. Személyi juttatások	2 098 967
2. Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	353 395
3. Dologi kiadások összesen	574 957
4. Egyéb működési célú kiadások	900
4.1. Nemzetközi kötelezettségek	350
4.2. Egyéb működési célú támogatások áht-n kívülre és az EU-nak	550
II. Felhalmozási kiadások	119 000
1. Beruházások	106 300
1.1. Intézményi beruházások	95 000
1.1.1. Könyvtári dokumentumok beszerzése	65 000
1.1.2. Tárgyi eszközök, immateriális javak beszerzése	30 000
1.2. Beruházási célú előzetesen felszámított ÁFA	11 300
2. Felújítások	12 700
2.1. Ingatlanok felújítása	10 000
2.2. Felújítások ÁFA-ja	2 700
BEVÉTELEK MINDÖSSZESEN	3 147 219
I. Költségvetési bevételek	495 822
1. Működési célú támogatások áht-n belülről	4 000
2. Működési bevételek	491 822
2.1. Készletértékesítések, szolgáltatások bevételei	299 277
2.2. Egyéb működési bevételek	16 789
2.3. Kiszámlázott ÁFA és ÁFA visszatérítés	175 756
2.3.1. Kiszámlázott ÁFA	86 836
2.3.2. ÁFA visszatérítés	88 920
2.4. Kamatbevételek és egyéb pénzügyi műveletek bevételei	-
3. Felhalmozási célú támogatások áht-n belülről	-
II. Finanszírozási bevételek	2 651 397
1. Belföldi finanszírozás bevételei	2 651 397
1.1. Központi, irányító szervi támogatás	2 651 397
Létszám összesen (fő)	441

XI. Humán erőforrás, szervezeti változások, igazgatási feladatok

XI.1. Szervezet, humán erőforrás menedzsment

A 2020-2021 évi pandémia is világosan megmutatta, hogy a szervezetnek folyamatosan készen kell állnia változásokra, ez pedig folyamatos és tudatos szervezetfejlesztési tevékenységet igényel.

Tárgyévi feladataink:

- A pandémia következtében kialakult hibrid szervezeti működés (offline és online munkavégzés, üzemelés) tapasztalatainak elemzése, következtetések levonása, új megoldások beépítése a szervezeti működésbe.
- Horizontális működés erősítése, eseti, tematikus munkabizottságok támogatása a szakmai feladatok áttekintésére, munkacsoportok létrehozása – különös tekintettel a Stratégiai Tervben megfogalmazott célokhoz kapcsolódó új feladatokra.
- Dolgozói elégedettség- és igényfelmérés; a rendelkezésre álló adatok, információk, mérési eredmények elemzése, következtetések levonása, szükséges beavatkozások végrehajtása.

2022-ben miatt több fontos vezetői poszton történik változás: nyugdíjba vonul a Központi Könyvtár igazgatója, az Üzemfenntartási Osztály vezetője, a Szerzeményezési Csoport vezetője, a X/3. Újhegyi Könyvtár, a XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár és a XXI/3. Királyerdei Könyvtár vezetője. Kiemelten fontos feladat az új vezetők megtalálása ezekre a pozíciókra.

XI.2. Igazgatási feladatok

A változó jogszabályok alapján a szabályzatok felülvizsgálata, szükség szerinti módosítása.

XI.3. Képzés, továbbképzés

Az emberierőforrás-menedzsment egyik legfontosabb feladata, s a FSZEK stratégiai terve is kiemelt feladatként határozza meg az intézmény számára a munkatársak folyamatos képzését, továbbképzését, a munkatársi kompetenciák folyamatos fejlesztését. Ennek érdekében, lehetőségeink szerint, munkaidő-kedvezményrel támogatjuk munkatársaink más szervezeti keretek között folytatott tanulását, legyen az doktori, egyetemi/főiskolai, segédkönyvtáros képzés, vagy valamilyen akkreditált továbbképzés. Kapcsolódó tárgyévi feladataink:

- A FSZEK 5 éves képzési tervének és 2022-re vonatkozó beiskolázási tervének elkészítése a 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelet alapján.
- Az NKA Közgyűjtemények Kollégiuma által támogatott, *Hatékony ügyfél és partnerkapcsolatok a könyvtárban. Szervezetfejlesztés és emberi erőforrás-fejlesztés a FSZEK-ben* című, 3 modulos továbbképzés megvalósítása 2022 tavaszán.
- Belső továbbképzések szervezése a munkatársak által igényelt következő területeken:
 - o új módszerek a könyvtári szolgáltatások fejlesztésében,
 - o gyermekkönyvtári munka,
 - o helyismereti munka,
 - o web2-es szolgáltatások a könyvtárban,
 - o rendezvényszervezés,
 - o hatékony közösségi médiajelenlét,
 - o adatbázis-használat,
 - o Office365 felhő alapú levelezés,
 - o a Corvina integrált könyvtári rendszer újdonságai,
 - o szerzeményezés.

XI.4. Közösségi szolgálat, önkéntesség, gyakornokok

- Mivel a diákok nagy segítséget jelentenek rendezvények szervezésében, illetve a használó képzésekben, 2022-ben is igyekszünk minél több iskolával szerződést kötni és minél több középiskolást fogadni közösségi szolgálatra. Újdonság, hogy a személyesen végezhető tevékenységek mellett idén online szolgáltatásokban is feladatot kívánunk adni számukra, így kortárs olvasásnépszerűsítő, tanulástámogató kezdeményezésekben, illetve az online könyvtári kommunikáció támogatásában. 2022 őszén nyílt hetet tartunk, amikor a végezhető tevékenységekkel megismerkedhetnek az érdeklődők.

- Rendezvényeinken, illetve különböző szakmai munkák tekintetében (pl. digitalizálás) számítunk az önkéntesek munkájára is, szívesen fogadjuk jelentkezésüket. Elkészítjük és a honlapon közzétesszük azon tevékenységek listáját, melyekre önkéntesek jelentkezhetnek alkalmi, illetve tartós jelleggel. Jelöljük a szóba jövő időszakokat és kapcsolattartókat.
- Tagkönyvtárainkban lehetőséget biztosítunk felsőoktatási képzésen és segédkönyvtárosi tanfolyamon résztvevő hallgatóknak szakmai gyakorlatuk letöltésére.

XII. Kiemelt fejlesztések; hálózatfejlesztés

A könyvtár stratégiai terve külön fejezetben foglalkozik a tagkönyvtári hálózat fejlesztésével. A dokumentum kimondja, hogy az épület és a belső terek a könyvtár küldetésének, funkció- és feladatrendszerének fizikai megnyilvánulásai, kifejezőeszközei. A könyvtárhasználók akkor tudják hatékonyan igénybe venni a könyvtár által kínált információs forrásokat és szolgáltatásokat, ha a könyvtárat mint fizikai teret is hatékonyan tudják használni.

Az 1. sz., a *Korszerű, nyitott, befogadó és zöld könyvtár* címet viselő stratégiai cél egyik fő fejlesztési területe a könyvtári hálózat fejlesztése; az épületfejlesztések és felújítások; valamint könyvtári terek megújítása.

Ehhez kapcsolódó feladataink 2022-ben:

- Középtávú hálózatfejlesztési program kidolgozása, megvalósítása.
- A tagkönyvtári hálózat újragondolása, fejlesztése fővárosi és kerületi városfejlesztési elképzelések, programok és a városlakók szükségleteinek figyelembe vételével.
- Az egyes tagkönyvtárak funkcióinak, szolgáltatásainak, tereinek és a szolgált közösség igényeinek és szükségleteinek rendszeres vizsgálata, elemzése, s ezek alapján fejlesztési javaslatok megfogalmazása.
- Az akadálymentesítési program lehetőség szerinti folytatása.
- A Központi Könyvtár épületének megújítása; működésének, szolgáltatásainak, tereinek újragondolása, újraszervezése a megváltozott könyvtárhasználati szokások és olvasói szükségletek mentén.
- Többfunkciós, közösségi térként és kulturális központként is funkcionáló, egyéni munkára és közös tanulásra is alkalmas, inspiráló terek létrehozása.

Kiemelt rekonstrukciós tervek

1. Az új XXIII/1. Soroksári Könyvtár tervezése és kivitelezésének megkezdése annak érdekében, hogy az új könyvtár 2023-ban megnyithassa kapuit a könyvtárhasználók számára. A munkálatokhoz a könyvtár plusz bevételeinek átcsoportosításával 105 millió forint rendelkezésre áll.
2. A Központi Könyvtár 4 ütemű rekonstrukciójának előkészítése.
3. A Kelenföldi Könyvtár új helyének kialakítása a XI. Keveháza u. 19-21. sz. alatti ingatlanban. A tervek elkészültek, a megvalósításához 2022-ben kb. 500 MFt forrás szükséges. Fővárosi döntést igényel.
4. A VII. Kertész u. 15. sz. alatti Tagkönyvtár átalakítása a Budapesti Művelődési Központ számára. A tervek elkészültek, 2022-ben kb. 360 MFt. Fővárosi döntést igényel.
5. A 2017 tavaszán életveszélyes állapotú födeme miatt bezárt III. ker. Bajáki Elemér u. 7. sz. alatti épület teljes külső-belső rekonstrukciójának elvégzése. Ennek alapfeltétele a tulajdonosok, a Fővárosi Önkormányzat és a III. ker. Önkormányzat megállapodása, a szükséges források biztosítása.
6. A Füredi Könyvtár felújítása a XIV. Rákosfalva park 1-3. sz. alatt. A Társasház a tetőt megjavíttatta, így a belső felújítás elkezdődhet. Ennek egyik feltétele az ingatlan megosztása a tulajdoni viszonyoknak megfelelően. Amennyiben a társtulajdonossal létrejön a megállapodás, úgy fővárosi forrás biztosításával megindulhat a két ingatlanrész leválasztása és a könyvtár felújítása. A felújítási munkák költsége előre láthatóan kb. 240 millió Ft.
7. Az I/1. Márai Sándor Könyvtár (Krisztina körút) részleges felújítása. Költsége előre láthatóan 75 millió Ft.

További beruházási, felújítási, javítási feladatok

A Központi Könyvtárban:

- 2022-ben befejeződik a Központi Könyvtár egyes gyűjteményeinek és irodacsoportjainak új helyre költözése. Ez érinti az osztályhoz tartozó tájékoztató munkatársak új, egyterű irodájának kialakítását is, mely 12 fő számára kínál kedvezőbb munkafeltételeket.

A tagkönyvtári hálózatban:

- II/I. Hűvösvölgyi Könyvtár: épület állagmegóvása, nyílászárók szigetelése; kapaszkodó a bejárat előtti lépcsőhöz; fa korlát a gyerekkönyvtári rész lépcsőjéhez
- III/5. Békásmegyeri Könyvtár: tető javítása; kerékpártároló
- III/7. Krúdy Gyula Könyvtár: nyílászáró javítása
- IV/1. Király utcai Könyvtár: szalagfüggöny
- IV/3. Babits Mihály Könyvtár: tisztasági festés, oszlopok festése; tini rész kialakítása
- V/2. Belvárosi Könyvtár: tisztasági festés, függőnycsere
- VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár: bejárat akadálymentesítése; játszótér kialakítása az emeleti raktárhelyiségeből kerületi önkormányzati támogatásból
- IX/2. Boráros téri Könyvtár: kapaszkodók és mobil rámpa a belső lépcsők mellé; ablakok javítása
- X/3. Újhegyi Könyvtár: klimatizálás
- XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár: állományvédelmi kapuk (új!); kerékpártároló
- XI/5. Kelenföldi Könyvtár: az épület külső feljárója állapotának rendezése, belső lépcső javítása
- XII/1. Ugocsa utcai Könyvtár: kerékpártároló
- XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár: térátrendezés
- XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár: tisztasági festés
- XIII/8. Dagály utcai Könyvtár: szalagfüggönyök javítása
- XIV/1. Kassák Könyvtár: tisztasági festés, térátrendezés
- XIV/2. Bosnyák utcai Könyvtár: olvasói wc kialakítása a könyvtárban, mázolósi munkák, térátrendezés
- XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár: szalagfüggönyök javítása, beázás lefestése; tini rész kialakítása
- XV/1. Eötvös utcai Könyvtár: térátrendezés
- XV/4. Szűcs István utcai Könyvtár: nyílászárók cseréje a Pestújhelyi Községi Ház nyílászáróinak cseréje részeként;
- XVI/2. Sashalmi Könyvtár: gyermekkuckó bővítése, a régi kézikönyvtár terének funkcióváltása (tini rész, foglalkozások helye)
- XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár: klimatizálás
- XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár: klimatizálás
- XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár: klimatizálás
- XXII/1. Nagytétényi Könyvtár: kerékpártároló
- XXII/3. Budafoki Könyvtár: szalagfüggönyök az utca felőli oldalra; elromlott klíma javítása, cseréje

Ezek részben megvalósulhatnak a FSZEK költségvetéséből, de többek mint például a klimatizálási program, csak fővárosi és kerületi támogatásból készülhet el.

Budapest, 2022. február 14.

dr. Fodor Péter
főigazgató

1. sz. melléklet: Szakmai mutatók

Mutató	Célérték 2022	Megjegyzés
I. Szolgáltatási feladatok		
1. Heti nyitvatartási órák száma	Heti 24-56 óra	
2. A tárgyévben a könyvtárat aktívan használók száma	250.000 fő	
3. A könyvtári honlap-látogatások száma	1.500.000	
4. A könyvtár honlapja hány nyelven érhető el	2	HU & EN nyelvű
5. A könyvtári honlap tartalomfrissítéseinek gyakorisága (alkalom/hónap átlagosan)	minden munkanap	
6. A könyvtári honlap tartalomfrissítésének száma összesen	2.300 db	
7. A könyvtár által az Országos Dokumentumellátási Rendszerben szolgáltatott dokumentumok száma	1.300 db	
8. A könyvtárban használható adatbázisok száma	45 db	
9. A Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások száma, a szolgáltatásokat igénybe vevő használók száma	6 szolgáltatás	1. Józsefvárosi Topotéka 2. Budafoki Topotéka 3. Instagram oldalak 4. Facebook oldalak 5. Youtube csatornák 6. Blogok
10. A könyvtári OPAC használatának gyakorisága (használat/év) (kattintás az OPAC-ra)	3.000.000 db	
11. Tárgyévben a könyvtár által nyílt hozzáférésű publikációként elérhetővé tett dokumentumok száma	3.800 db	
12. A kölcsönzések száma dokumentumtípusonként		
kézirat	50 db	A Corvina rendszerben rögzített dokumentumtípusok szerinti bontásban.
könyv	2.000.000 db	
kotta	7.000 db	
elektronikus dokumentum (CD-ROM)	2.000 db	
video, vizuális	25.000 db	
térkép	1.000 db	
hangfelvétel	7.000 db	
sorozat, periodika	60.000 db	
13. Irodalomkutatások, témafigyelések száma	200 db	
14. A megyei könyvtár által nyújtott, dokumentált szakmai (megyei, országos szintű) tanácsadások	Nem releváns	
15. Fogyatékossgal élők könyvtárhasználatát segítő IKT eszközök száma, a fogyatékossgal élők számára akadálymentes szolgáltatások száma	7 szolgáltatás	1. Könyvet Házhoz 2. öregbetűs könyvek 3. Braille-kották 4. Vakok és gyengénlátók számára fenntartott sz gép 5. Hangoskönyv-kölcsönzés 6. Kísérőszolgálat 7. Lejátszó berendezések
16. A könyvtár által szervezett		
16.1. olvasási kompetenciafejlesztést, szövegértés fejlesztését támogató nem formális képzések száma és a képzéseken résztvevők száma	200 db / 5.000 fő	
16.2. digitális kompetenciafejlesztési, információkeresési ismereteket nyújtó nem formális képzések száma és azokon résztvevők száma	25 db / 250 fő	

Mutató	Célérték 2022	Megjegyzés
16.3. akkreditált képzések, továbbképzések száma és azokon résztvevők száma	1 db / 150 fő	
16.4. könyvtárhasználati foglalkozások száma és azokon résztvevők száma	300 db / 6.000 fő	
16.5. hátrányos helyzetűeket, romákat célzó, a társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, szemléletformáló, toleranciára nevelő és multikulturális programok és a programok résztvevőinek száma	5 db / 50 fő	
16.6. nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok száma és azokon résztvevők száma	5 db / 100 fő	
16.7. fogyatékkal élőknél könyvtárhasználatát segítő képzések, programok száma és azokon résztvevők száma	3 db / 30 fő	
16.8. iskolai tehetséggondozást segítő, továbbá a gyermek- és ifjúsági korosztály számára szervezett fejlesztő programok, foglalkozások és az azokon résztvevők száma	200 db / 3.000 fő	
16.9. a nyugdíjas korosztály számára szervezett programok, képzések és azokon résztvevők száma	50 db / 700 fő	
17. A könyvtár oktatást, képzést, könyvtári tevékenységeket támogató kiadványainak száma	2	
18. Saját könyvtári hírlevél megjelenésének száma	5	
19. A könyvtár megjelenésének száma a médiában	250	
20. A használói elégedettség-mérések száma, a válaszadó használók száma/alkalom (átlag)	50 / 20 fő átlagosan	
21. A megyei könyvtár koordinációjával minősítésre készülő települési könyvtárak szám	Nem releváns	
22. Az iskolai közösségi szolgálatot a könyvtárban teljesítők száma és a szolgálat fogadására a köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma	300 fő	
23. A könyvtárban foglalkoztatott önkéntesek száma	10 fő	
24. A könyvtárral írásos együttműködést kötő civil, határon túli, vállalkozói stb. partnerek száma/év	5	
25. A könyvtár szakember-ellátottsága (könyvtárosok száma/Budapest lakosságának száma)	1,3	
26. A könyvtár olvasói hozzáférést biztosító számítógéppel való ellátottsága (számítógépek száma/Budapest lakosságának száma)	2,4	
27. A könyvtár által biztosított nemzetiségi dokumentumok száma	62.600 db	
28. A könyvtár által a kerületi önkormányzat(ok)tal kötött megállapodások számának aránya (kerületek száma/megállapodást kötött kerületek száma)	arány: 1	Valamennyi fővárosi kerülettel.
II. Gyűjteményfejlesztés		
1. A könyvtári állomány éves gyarapodása dokumentumtípusonként		
könyv	65.000 db	Összesen: 72.790 db
időszaki kiadvány	2.000 db	
AV dokumentumok	1.200 db	

Mutató	Célérték 2022	Megjegyzés
kották	500 db	
térképek	50 db	
aprónyomtatványok, plakátok, prospektusok (BGY)	4000 db	
adatbázisok	40 db	
2. Gyűjteményből tárgyévben apasztott dokumentumok száma dokumentumtípusonként		
könyv	65.000 db	Összesen: 70.350 db
időszaki kiadvány	200 db	
AV dokumentumok	5.000 db	
kották	50 db	
térképek	100 db	
3. Kötelespéldányként kapott és nyilvántartásba vett dokumentumok száma	9.000 db	
4. Gyermekkönyvtárba/részlegbe bekerült dokumentumok száma	18.000 db	
5. Helytörténeti gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	5.000 db	
6. Nemzetiségi gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	200 db	
7. Zenei gyűjteménybe bekerült dokumentumok száma	2.000 db	
8. Az állományellenőrzés keretében ellenőrizendő dokumentumok száma és %-os aránya az ellenőrizendő állományhoz képest	322.277 db 100 %	22.111 db AV 300.166 db nyomtatott
9. A könyvtár által a tárgyévben beszerzett egy lakosra jutó könyvtári dokumentumok száma (dokumentumok száma/Budapest lakossága)	0,04 dokumentum	
III. Gyűjteményfeltárás		
1. Épített elektronikus katalógusokban / adatbázisokban rögzített rekordok száma	24.000 rekord	
2. Magyarországi Közös Katalógusba (MOKKA) betöltött tételek száma	12.000 tétel	
3. Magyar szakfolyóiratok analitikus szakbibliográfiái tartalomjegyzékeit feltáró adatbázisba küldött cikkek száma	300 cikk	
4. Országos gyűjtőkörű cikkadatbázisba betöltött rekordok száma	5.000 cikk	
5. Feldolgozás időtartama (egy dokumentum feldolgozásának átlagos időtartama órában kifejezve)	0,5 óra/dokumentum	
6. Beérkező új dokumentumok olvasók számára történő hozzáférhetővé válásának időtartama napokban kifejezve	3 nap – 16 nap között	A körzeti szállítás rendszere miatt tagkönyvtáranként változó.
7. A gyűjtemény elektronikus feldolgozottsága	100%	
IV. Tudományos kutatás		
1. Kutatómunka éves időalapja (munkaóra/év)	Nem releváns	
2. Tudományos kutatások száma	Nem releváns	
3. A könyvtár összes publikációinak száma és ebből a könyvtár szakemberei által készített, nyomtatott vagy elektronikus formában megjelent publikációk száma	20 db	
4. Idegen nyelvű publikációk száma	1 db	

Mutató	Célérték 2022	Megjegyzés
5. Nemzetiségi nyelvű kiadványok, publikációk száma	Nem releváns	
6. A könyvtár által kiadott kiadványok száma	5 db	
7. A könyvtár szakemberei ált. tartott előadások száma	60 db	
8. A könyvtár szakemberei által elvégzett szakértői tevékenységek száma	25 db	
9. A könyvtár által szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	5 db / 200 fő	
10. A könyvtár szakembereinek konferencián való részvételének száma	50 eseményen 100 fő	
11. Képzésben, továbbképzésen részt vett dolgozók száma	250 fő	
V. Rendezvény, kiállítás		
1. A könyvtárban a tárgyévben szervezett helyi, megyei és országos szintű közösségi programok, rendezvények száma összesen és az azokon résztvevők száma	900 db / 40.000 fő	
2. Tárgyévben szervezett konferenciák száma és az azokon résztvevők száma	5 db / 200 fő	
3. A könyvtárban szervezett időszak kiállítások száma és látogatóinak száma	150 db / 25.000 fő	
4. A családok számára meghirdetett rend. és résztvevők száma	900 db / 40.000 fő	
6. Egyéb rendezvényeken résztvevők száma		
VI. Állományvédelem		
1. Fertőtlenítés, kötés, javítás, restaurálás vagy egyéb állományvédelmi intézkedésben részesülő. dokumentumok száma	4.500 db	
2. Muzeális dokumentumok száma	783.282 db	
3. Restaurált muzeális dokumentumok száma	50 kötet	– A BGY és az SZGY 45 kötete EMMI-pályázat keretében – A Ballagi Gyűjtemény 5 kolligátum-kötete (98 db röpirat) NKA-pályázat keretében
4. Az állományvédelmi célból digitalizált és a konvertált dokumentumok száma	4.000 db	
5. Biztonsági jellel 2019-ben ellátandó dokumentumok száma	65.000 db	RFID: 17.000 db dokumentum mechanikus védelem: 48.000 dokumentum
6. A könyvtári dokumentumok állagának védelmét szolgáló gépek száma	5 db	

2. sz. melléklet: A szakkönyvtári feladatokat ellátó Szociológiai Gyűjtemény munkaterve

Vezetői helyzetértékelés

A szakkönyvtárak napjainkban markáns szerepváltozáson mennek keresztül világszerte. A FSZEK Szociológiai Gyűjteményének kiemelt felelőssége és feladata, hogy ezekre a kihívásokra reagáljon, felhívja a figyelmet a válságtendenciákra és feltárja az új helyzetben rejlő lehetőségeket. Különösen fontos ez annak tükrében, hogy a 21. századot meghatározó új trendek szinte minden könyvtári területen paradigmaváltást tesznek szükségessé. Többek között ilyenek:

- a könyvtáros által közvetített keresés helyett egyre általánosabbú váló web-alapú keresés;
- a fizikai alapú referenz-szolgáltatások helyett 24/7 online és virtuális referenz szolgáltatások;
- a manuális könyvtárközi kölcsönzési rendszer helyett az elektronikus könyvtárközi kölcsönzés;
- a könyvtár mint olvasótér helyett az információs/tudás/digitális közösségek együtt-tanulási igénye;
- a tradicionális *olvasók* helyett a rendkívül sokféle könyvtárhasználó, számtalan információszerzési lehetőséggel ellátva stb.

Mindezeket szem előtt tartva és legjobb hagyományait folytatva, a Szociológiai Gyűjtemény

1. továbbépíti a magyar nyelvű szociológiai irodalom országos szakbibliográfiáját;
2. teljességre törekedve gyűjti a magyar nyelvű nyomtatott és elektronikus szakirodalmat, dokumentumtípustól függetlenül;
3. széles választékot nyújt külföldi szakkönyvekből és szakfolyóiratokból;
4. előfizet a legfontosabb fulltextes társadalomtudományi adatbázisokra;
5. hozzájárul a magyar folyóiratok tartalomjegyzékének feltárásához; s
6. ellátja a szaktájékoztató alapvető feladatait.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár 2021-2027-re vonatkozó új stratégiai tervének elfogadása ugyanakkor annak esélyét kínálja, hogy a FSZEK a 2020-as évek kihívásaira reagáló, modern intézménnyé váljon. A Szociológiai Gyűjtemény a korábbi években sok tekintetben hasonló szempontokat fogalmazott meg, amikor a közeli- és távoli jövő lehetőségeit és kibontakozási útjait kereste. Ez indokolja, hogy a 2022-es évre olyan "rendhagyó" munkatervet dolgozzunk ki, amely – még ha ez hosszabb terjedelemmel is jár – az alapidokumentum szellemiségében fogalmazza meg feladatait, s az aktuális teendőkön túl a Gyűjtemény távlati céljait és irányait is felvázolja.

A Szociológiai Gyűjtemény az új Stratégia szellemében újragondolta saját szerepét és felmérte, hogy korábbi funkciói és tevékenységei közül melyeket, s milyen módon érdemes a jövőben gyakorolnia, fejlesztenie. A 2022-re szóló vállalások nem csak azokat tartalmazzák, amelyekben máris konkrét és számszerűsíthető eredmények születnek majd, hanem vállalásként fogjuk fel azokat az előkészítő munkákat, együttműködéseket, egyeztetéseket és fejlesztéseket is, amelyek lehetővé teszik, hogy a rákövetkező években megvalósulhassanak a konkrét eredmények is.

Stratégiai cél – 1: Korszerű, nyitott, befogadó és zöld könyvtár

1.1. Könyvtári hálózat fejlesztése; épület fejlesztések, felújítások; megújuló könyvtári terek

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

"Hívogató és marasztaló, befogadó, rugalmas és alkalmazkodó tagkönyvtárak működtetése, egyedi, az adott tagkönyvtár/gyűjtemény közönségére szabott jellemzőkkel."

Szakkönyvtári helyzetértékelés

A legújabb könyvtári trendek abba az irányba mutatnak, hogy a klasszikus, könyvszekrényekkel berendezett, csendes könyvtári szobák és termek egyre inkább átalakulnak nyüzsgő, szellős, kevés könyvvel, ugyanakkor könnyű, mozgatható bútorokkal felszerelt, élettel teli közösségi terekké, ahol a könyvolvasáson felül számtalan tevékenység üzhető. Külföldi felmérések szerint az akadémiai – azaz tudományos- és szakkönyvtárak – körében azonban ez az irány csak részben terjedt el, hiszen a felhasználók kimondottan ezzel ellentétes igényeket fogalmaznak meg. A szakkönyvtárba járó kutatók és egyetemisták közül sokan számolnak be arról, hogy a könyvtári tér a maga fizikai valójában, elősegíti a tudományos munka végzését, a tanulást. A könyvtár szerepe e tekintetben az, hogy lehetőséget biztosít

a csendes és koncentrált munkára, amit a felgyorsult és „zajos” 21. századi életmód során egyre nehezebb megvalósítani. Ezt támasztja alá az az új könyvtárépület-tervezési tendencia is, miszerint több helyet biztosítanak a könyvtárhasználók, míg kevesebbet a könyvtári anyagok számára. A fiatalabb generáció, oktatók és egyetemisták egyaránt próbálnak kitérni az őket ezer irányból bombázó élmény- és információáradat elől, és éppen azért értékelik a csendes könyvtári tereket, mert ezt találják az egyetlen helynek, ahol tartós, elmélyült és koncentrált munkát végezhetnek. E használók szemében tehát a könyvtár terei elváltnak a könyvtári anyagoktól, s eltérő értékelés alá esnek mint „menekülési” hely.

A Szociológiai Gyűjtemény tereivel kapcsolatban azt tapasztaljuk, hogy a Bölcséleti Olvasó, elszakadva eredeti funkciójától, különleges aurájának és fényviszonyainak köszönhetően, egyre inkább egyfajta romantikus, együtt tanuló és dolgozó kuckóvá válik a hallgatók, kutatók számára. Ezt az irányt felismerve kell felmérni a térhasználat lehetőségét.

Konkrét vállalások:

- Megvizsgáljuk a Szociológiai Gyűjtemény tereinek átalakítási lehetőségeit a hallgatók együtt tanulásának céljából, elsősorban a tanulószoba és a nyugodt tér funkció, a kényelmi szolgáltatások irányába mozdulva el.
- Olyan flexibilis tereket kell létrehozni, amelyek akár a nap különböző szakaszaiban is más-más aurát teremtenek. Ennek keretében megkezdjük a Szociológiai Gyűjtemény tereinek dekorációs átalakítását korábbi ötleteink felelevenítésével (posztterek, mini kiállítás, könyvbemutató tárlók, szociofotók stb.).

1.2. Társadalmi szerepvállalás; esélyteremtés, befogadás

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Az esélyteremtés céljával a zenei, a helytörténeti és a társadalomtudományi területen minden kutató számára - a tudományos infrastruktúrával intézményeken keresztül nem rendelkező tudósokat is beleértve - legyen elérhető egy impozáns, magyar és külföldi dokumentumokat is tartalmazó, kurrens gyűjtemény, melyből szakterületükön releváns publikációkat állíthatnak elő.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

A társadalomtudományi szakkönyvtárak használói (kutatók, oktatók, egyetemisták) között – ellentétben a reáلتudományos jellegű intézmények látogatóival, – nemzetközi tapasztalatok alapján magasabb számban vannak jelen az alsó- vagy középosztálybeli családból származók. Ez nem egyszerűen oda vezethető vissza, hogy az ilyen szakokra eleve nagyobb arányban kerülnek a társadalom szegényebb rétegeiből, de abból is, hogy számukra a mindennapi életben általában is kevésbé adottak megfelelő előmenetel feltételei. Számukra ráadásul az információs műveltség, a források kikutatása és megszerzése is nehézséget okoz, mind a háttérükből eredő anyagi, mind a kulturális, mind pedig a kompetencia hátrányaik miatt. A könyvtári tájékoztatás esetükben nagyon fontos szerepet játszik, mivel ezek a diákok nem ismerik jól az internetet és e-forrásokat, sőt, tapasztalatunk szerint, gyakran az alapvető számítógépes ismeretek szintjétől kezdve kell megtanítani számukra az információk lekéréséhez szükséges műveleteket. Ezért a társadalmi esélyteremtés küldetését valló könyvtárnak szerepet kell vállalnia abban, hogy jól képzett személyzettel segítsék az egyetemistákat az információkeresésben.

A digitális szakadék problémája a társadalmi rétegzettség és az abból eredő egyenlőtlenség miatt tehát nem csak generációs szinten vetődik fel – az idősebb és a fiatalabb korosztály között –, hanem egy generáción belül is, még akkor is, ha a 2000-es években született fiatalokról, azaz az ún. digitális bennszülöttekről beszélünk.

A digitális megosztottságnak öt típusa van:

1. a számítógép használata terén;
2. az internetes keresésben való jártasság terén;
3. információtudatosság terén;
4. az új információtechnológiai eszközök (PC, laptop, tablet, Iphone, Ipad, stb.) birtoklása terén; és végül, de nem utolsónak
5. nyelvismeret terén.

Ez utóbbi területen a könyvtár elősegítheti az esélyegyenlőséget idegen nyelvű anyagok lefordításával vagy tömörítésével, tudásközvetítéssel.

Kiemelt feladatunknak tekintjük a társadalmi egyenlőtlenségekből eredő hátrányok problémája mellett a tudomány szerkezetéből eredő esélyegyenlőtlenségek kezelését is. A Szociológiai Gyűjtemény

tevékenységének egyik jelentős újdonsága, hogy állomány- és szolgáltatásaink fejlesztése esetén immár figyelembe vesszük a társadalomtudományok strukturális adottságait és problémáit is: a tudományos infrastruktúrával nem rendelkező kutatók, illetve a máshol forrásokkal nem rendelkező, "mostohán kezelt" tudományágak vonatkozásában.

Míg korábban a szakkönyvtár feladata az volt, hogy egy adott tudományág általános igényeit elégítse ki, s mindenki számára reprezentatív állományt építsen, a 21. században inkább a speciális igények feltárása, az országos szintű hiányok és a hátrányos helyzetű csoportok igényeinek kielégítése a cél.

Konkrét vállalások:

- Erősítjük a szakkönyvtár által nyújtott lehetőségeket és szolgáltatásokat abban a tekintetben, hogy a máshol hátrányosan kezelt tudományos területek (ökológia, nőtudomány, társadalomelmélet, kultúrszociológia stb.) és az intézményi háttérrel nem rendelkező fiatal, független kutatók kiszolgálása nagyobb hangsúlyt kapjon. Ez kiemelten fontos az idegen nyelvű tartalmak és az elméleti kutatási irányok tekintetében.
- Folytatjuk az idegen nyelvű állomány bővítését a korábbi években kidolgozott új szerzeményezési elvek szerint.
- Különösen törekszünk arra, hogy a szegény, vidéki, saját infrastruktúrával nem rendelkező hallgatók ezeket használhassák. Előkészítjük olyan szoftverek beszerzését, amelyek különösen a Big Data elemzések, a diskurzus kutatások és a hagyományos empirikus statisztikai vizsgálatok (SPSS), az órai prezentációk és grafikai munkák (PhotoShop, Prezi) elkészítése, a videotartalmak gyártása, vagy a kiadványok előállítása során nélkülözhetetlenek.
- A Gyűjtemény helyben olvasható állományának újragondolása és újrendezése során a használók jobb eligazodását és orientálását szolgáló tematikus blokkokat alakítunk ki - akár a hagyományos elrendezési formák rovására is. Ennek során kiemelt feladatunk, hogy a jelenleg raktárban található, a közkönyvtári forgalomból kikerülő idegen nyelvű példányok fontos és minőségi darabjait újra szem elé helyezzük, és közvetlenül elérhetővé tegyük. A következő évben újragondoljuk az idegen nyelvű szakkönyvek hozzáférhetőségének és megismertetésének lehetőségeit a kevésbé tájékozott, de már nyelvet beszélő egyetemisták, fiatal kutatók és a tágra vett érdeklődők körében.
- Összesen körülbelül 50 darabbal bővítjük a kurrens külföldi könyveket magyar nyelven bemutató és értelmező recenziók körét, azaz *A hét könyve* rovatunkat. Az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő kezdeményezés kiemelt missziója, hogy ledöntse a kurrens tudományos irodalom irányába tapasztalható nyelvi, szaknyelvi értelmezési és időbeli korlátokat a felhasználók részéről. Igazodunk azokhoz a külföldi tapasztalatokhoz, amelyek egyre nagyobb olvasói igényről számolnak be a minőségi, rövid és könnyen befogadható tartalmak tekintetében. Az elmúlt években a Gyűjtemény komoly személyi fejlesztéseket hajtott végre abban a tekintetben, hogy a könyvtárosokra háruló új típusú információfeldolgozó feladatokat magas minőségben el tudjuk látni. A következő évben folytatjuk az ilyen jellegű tevékenységek iránti igény felmérését és szakkönyvtári kielégítését.
- Igényfelmérés után mini workshopok szervezhetők első éves egyetemisták számára, a könyvtárban és a könyvtáron kívül elérhető erőforrások fajtáiról, a könyvtári portál használatáról.

1.3. Fenntartható, zöld könyvtár

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

"Az ökológiával, környezetvédelemmel, környezeti neveléssel, biogazdálkodással, hulladékgazdálkodással és egészséges életmóddal kapcsolatos dokumentumok tudatos gyűjtése, kiemelése a könyvtári gyűjteményekben."

"Információkövetítő és közösségi térként aktív részvétel a környezettudatos gondolkodás és szemlélet kialakításában, valamint a környezettudatos nevelésben."

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

A szakkönyvtári állomány gyarapítása során az elmúlt 2-3 évben már hangsúlyosan szerepelt a külföldi könyvbeszerzés szempontjai között az ökológiai (Sustainability, Climate Justice, Global Warming, Biotechnology, Bioethics, Animal Rights, Ecological Thought, stb.) témákban született alpművek és szekunder irodalmak beszerzése. Durva keresésekkel is mintegy 400 kötet közül válogathat az olvasó e témában.

Az állománygyarapítás során két fontos szempont fogalmazódott meg:

1. a szakterület kutatói és az egyetemi hallgatók tudományos tevékenységük során anyagokhoz juthassanak ebben a más intézményekben szinte egyáltalán nem megtalálható szakterületen;

2. a tudományos ismeretterjesztés szempontjából fontos, bestseller művek rendelkezésre bocsátása. A fenntarthatóság és a klímaváltozás témáját az elmúlt években kiemelten kezeltük rendezvényeinken is: a koronavírus járvány időszaka előtt az egyik legsikeresebb rendezvényünk egy közösségi szervezésben működő, zöldségtermesztéssel és szállítással foglalkozó fenntartható kísérleti projektet mutatott be. A FSZEK új stratégiája felértékelte az ezen a területen korábban végzett munkánkat, amely hatásosan illeszthető be a könyvtár egészének hasonló jellegű tevékenységébe. A szakkönyvtárai vonal pontos tevékenysége ebben a kérdésben csak az intézményen belüli közös gondolkodás és együttműködések keretében alakítható ki. A konkrét vállalásaink nagy része ezért ezekkel kapcsolatban csak később fogalmazható meg.

Konkrét vállalások:

- A 2022-re vonatkozó tervünk a meglévő állomány tematikus kiemelése: virtuálisan és a könyvtári térben egyaránt.
- A külföldi állomány gyarapítása során továbbra is kiemelt figyelmet fordítunk a klímaváltozás és az ökológiai témájú dokumentumok beszerzésére.

Stratégiai cél – 2: Innovatív, fenntartható szolgáltatásfejlesztés

2.1. Közösségvezérelt szolgáltatásfejlesztés

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Kizárólag a tereiben és szolgáltatásaiban a közösség igényeire és szükségleteire reflektáló, közösségvezérelt könyvtárak képesek meghatározó szerepet betölteni.”

“Az egyes tagkönyvtárak/gyűjtemények funkcióinak, szolgáltatásainak, tereinek és a szolgált közösség igényeinek és szükségleteinek vizsgálata, elemzése, s ezek alapján fejlesztési javaslatok megfogalmazása.”

“Méréseken, vizsgálatokon, a könyvtárhasználók közösségeivel való konzultációkon alapuló megközelítés alkalmazása a szolgáltatásfejlesztésben annak biztosítására, hogy a szolgáltatások minél több ember számára relevánsak legyenek.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

A legnagyobb kihívás, amivel a szakkönyvtárak szembenéznek, hogy elérjék potenciális felhasználóikat és képesek legyenek őket ellátni a kívánt információkkal. Az információtechnológiai forradalom radikális változásokat hozott mind a felsőoktatásban, mind a tudományos életben – ezektől a változásoktól a szakkönyvtárak sem maradhatnak érintetlenek, a “könyv-orientált” könyvtárost fel kell hogy váltsa a “használat-orientált” könyvtárosság.

Szemléletváltást követel az a tény is, hogy míg a tradicionális könyvtárak időszakában a könyvtárba betérő olvasók is “hagyományos” olvasók voltak, ma már a könyvtári szolgáltatások igénybevevői három csoportra bonthatók, amelyből csupán egy a klasszikus, fizikai térben megjelenő, ott időt eltöltő és a könyvtáros aktív segítségét igénybe vevő olvasó. A másik két csoport a digitális bevándorlók és digitális bennszülöttek csoportja, akiknek információszerzési igényeikre az a jellemző, hogy *azonnal, tömören és pontosan azt* akarják megtudni, amire szükségük van és csak azokat az eszközöket veszik igénybe, melyek ennek az elvárásnak eleget tesznek. A tudományos és szakkönyvtárak sajátossága, hogy használóinak zöme ezekből a csoportokból kerül ki.

Az elmúlt években egyelőre nem aknáztuk ki a felhasználók megismerésének, szokásainak feltárásának lehetőségeit, ezért - a FSZEK egészének és a stratégiai tervnek ilyen törekvéseivel egybehangzóan - meg kell kezdeni a felhasználók szondázását, a valódi hálózatok és közösségek megismerését a legmodernebb informatikai eszközök és statisztikai technikák felhasználásával, aminek révén ki tudjuk építeni a direkt kapcsolattartás, a személyre szabott szolgáltatások rendszerét.

Ettől a kérdéstől elválaszthatatlan, hogy a közösségi tanulás, a tanulóközösségek felépítése már egyetemista korban meg kell, hogy induljon. Ezért fontos, hogy - a könyvtár gyűjteményének sajátosságait figyelembe véve és alakítva - a jelenleginél sokkal nagyobb részt vállaljunk az egyetemisták önképzési, olvasási, szakmai felkészülési és Academic Writing tevékenységéből. Bár a FSZEK nem egyetemi könyvtár, de szakkönyvtári funkciója miatt fontos, hogy hozzá tudjunk kapcsolódni szolgáltatásainkkal a hallgatók egyetemi előmeneteléhez.

Konkrét vállalások:

- A könyvtár általános technikai lehetőségeinek és szabályainak figyelembe vételével megkezdjük a Szociológiai Gyűjtemény felhasználói csoportjainak beazonosítását: első lépés a Gyűjtemény

olvasóinak feltárása: kik azok, akik használják, kölcsönzik a szociológiai / társadalomtudományi könyveket stb.

- A megfelelő szervezeti egységekkel összhangban megkezdjük a hatékonyabb felhasználói kapcsolattartáshoz szükséges technológiai fejlesztések előkészítését: appok, profilozások, többfajta közösségi média megjelenés, 7/24 chatek, űrlapok stb.
- A személyiségi jogok betartása mellett kiemelt célunk a kölcsönzések alapján történő nyomon követés bevezetése - OPAC3 lehetőségeinek feltárása.
- Az előző években megkezdett munka folytatásaként törekszünk arra, hogy újabb szakmai szervezetekkel építsünk ki kölcsönös előnyökön alapuló együttműködéseket.
- A főváros egyetlen olyan könyvtáraként, amelyben az egyetemi oktatásban használt valamennyi dokumentum megtalálható, az egyetemi tanszékekkel együttműködve nagyobb szerepet vállalunk a hallgatók tanulmányi pályájának fontosabb állomásaiban (évfolyamdolgozatok, szakdolgozatok, fontos kurzusok kötelező olvasmányai), ennek során vállaljuk a minőségi szakirodalmak beszerzését és rendelkezésre bocsátását az előre egyeztetett mentori szerepvállalási és hallgatói adminisztrációs feladatokkal kiegészítve.

2.2. E-szolgáltatások fejlesztése

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Országos szakkönyvtárként a nem budapesti szociológiai műhelyek, tanszékek, kutatócsoportok kiszolgálása, számukra speciális - főként elektronikus - szolgáltatások kialakítása.”

“E-dokumentumok kiemelt gyűjtése, szolgáltatása”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

A tudományos- és szakkönyvtárak szerepe az utóbbi két évtizedben átalakult. A klasszikus – dokumentumok gyűjtése, feltárása, szolgáltatása, megőrzése – funkciók mellett egyre erősödik az a trend, mely az információs forrásokhoz biztosított – dokumentum-típustól független – korlátlan hozzáférést és az információs műveltség, digitális írástudás növelését tartja a tudományos könyvtárak elsődleges feladatának. A könyvtárak és könyvtárosok már nem “csak” gyűjtenek és rendszereznek, hanem új tudást, új adatokat és ismereteket állítanak elő; terjesztik és újraszervezik az információkat. A könyvtárban található tudás ma már nem korlátozódik könyvekre és nyomtatott dokumentumokra, mint ahogyan a könyvtáros sem egyszerű “könyvfelügyelő”. A könyvek szelekciója és beszerzése helyett a könyvtárosi munka eltolódott az információ termelése és szétszórása irányába; innovatív tanulási központok kialakításának céljával. A külföldi szakkönyvtárak fontos szerepet töltenek be az Open Access tartalmak előállításában, terjesztésében, az internet anonimitásából következő veszélyek beazonosításában (predátor folyóiratok), illetve az Open Source kezdeményezések elősegítésében. Idehaza ez a folyamat még gyerekcipőben jár, de mindenképpen reagálni kell a globális fejleményekre. A technológia annyira gyorsan változik, hogy a könyvtáraknak nem csupán a nyomtatott forrásokat kell kezelnie, hanem komplex információs szolgáltatásokat kell nyújtaniuk használók számára az online elektronikus források bevonásával. A használók mindennapjaik során egyre inkább függenek az internet alapú információktól, és jelentős időt töltenek ezen információk felkutatásával - ezért a valódi olvasói igényekre, szükségletekre reflektáló könyvtáros fokozatosan mediátorrá, azaz információ-közvetítővé, információ-menedzseré válik.

Konkrét vállalások:

- 2022 folyamán szeretnénk új, modernebb formátumot találni az eddig hírlevél formában megjelenő *Tematikus e-folyóírat-számok figyelője* számára, amely arra vállalkozik, hogy az e-adatbázisainkban található áttekinthetetlen mennyiségű szakfolyóirat legújabb számaiból válogat, felkeltve ezzel a gyakorta csak keresőfelületekre hagyatkozó, vagy a kimondottan nagy folyóiratokat követő használók érdeklődését.
- Megkezdjük a szociológiai témájú blogok és podcastok összegyűjtését, valamint honlapon publikálását.
- A szakmai szervezetekkel együtt felkutatjuk az un. “szabad hozzáférésű” tudományos tartalmak és az un. “nyílt forráskódú” szoftverek azon körét, amelyeket az egyetemisták és a kutatók használhatnak. Törekszünk ezek bemutatására és népszerűsítésére.
- Tervezzük, hogy a Gyűjtemény egyre több pontján QR-kódok segítségével használható tájékoztatókat helyezünk el, amelyeket a használók egyetlen mozdulattal megjeleníthetnek

telefonjukon. A QR kódos megoldások - amennyiben megfelelő szoftveres háttér és technikai apparátus áll rendelkezésre - különösen alkalmasak arra, hogy a statikus könyvtári tereket és a polcon sorakozó könyveket élővé tegyünk, a keresést elősegítsük (könyvlisták, tájékoztatók, ismertető, tájékoztató chatboxok megnyitása, keresési találatok lekérése stb.).

2.3. Új módszerek alkalmazása

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Új megközelítések, gondolkodásmód és problémamegoldó módszerek megismerése, elsajátítása és alkalmazása annak érdekében, hogy a könyvtár tovább tudjon fejlődni, és sikeresen meg tudja válaszolni a 21. század kihívásait.”

“A könyvtári terek és szolgáltatások olvasók általi használatát vizsgáló új módszerek megismerése; vizsgálatok lefolytatása, az eredmények figyelembevétele a terek és szolgáltatások fejlesztésében.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

A globalizáció és a technológiai szektor fejlődése következtében beálló változás a könyvtáros szakma predomináns témája az utóbbi időben. Nem csak a könyvtáros szakmát és a könyvtári szolgáltatásokat érinti ez a változás, hanem az olvasói elvárásokat, preferenciákat, viselkedést is. Az utóbbi években a tudományos tudásmezőt az olyan globális tartalomelosztók, mint az Amazon, a Google, a Google Scholar és különböző közösségi média oldalak uralják, melyek 7/24-ben disszeminálják a tudást és az információt, felhasználóbarátak és könnyen elérhetőek. Emiatt ezen a területen az akadémiai könyvtárak szerepe csökken. Azért, hogy ezekkel az egyre fejlődő technológiai eszközökkel felvegyék a versenyt, a könyvtárosoknak magukévá kell tenniük ezeket, tanulni tőlük és folyamatosan képezni magukat, hogy tartani tudják a lépést.

Egy másik változás, mely paradigmaváltáshoz, és ezáltal új módszerek feltárásához kell hogy vezessen, a használók igényeihez igazodó gyűjteményszervezés, amely megváltoztatja a könyvtári állomány mibenlétéről vallott korábbi képünket. A szakkönyvtárak klasszikus koncepciója szerint az állománygyarapítás és -szelektálás kiadói katalógusok alapján történt. A nemzetközi szakirodalom szerint a potenciális használat az idegeníti el leginkább a könyvtáráktól, hogy azok nem képesek megfelelni korunk just-in-time elvárásainak: az olvasó bármit szeretne, azt gyorsan és lehetőleg távolról elérve, vagy hazavihető formában. Az e-könyvek és exkluzív digitális állományok lehetővé teszik, hogy a könyvtárak megtalálják a helyüket a multinacionális vállalatok uralta térben is. A jövőben a válogatás a használók igényeihez igazodik, így az e-könyvek Patron-Driven Acquisition (PDA) alapuló beszerzése várhatóan normává válik. Az akadémiai könyvtárak jövőjéről szóló jelentés a PDA-t elkerülhetetlen tendenciaként azonosítja azon könyvtárak számára, amelyek nyomás alatt vannak a tekintetben, hogy bebizonyítsák, hogy kiadásaik összhangban vannak értékükkel. A tudományos könyvtárak külföldön a fizikai könyvek nagy gyűjteményeit hagyják el az e-könyv-eladókkal kötött licencszerződések javára, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy csak azokat a könyveket vásárolják meg, amelyekre nagy a kereslet. Bár a PDA részben a hatékonyságról szól, egyúttal arról is, hogy a könyvtár kínálatát fenntartható módon összhangba hozza használói bizonyított igényeivel. Ez a beszerzési forma lehetővé teszi, hogy a könyvtárak a címek sokkal nagyobb készletét mutassák be beiratkozott olvasóinak, mint az egyébként lehetséges lenne.

Konkrét vállalások:

- Feltárjuk az e-dokumentumok beszerzésének és szolgáltatásának új, Patron-Driven Acquisition (PDA) alapú lehetőségeit.
- Megkezdjük azt a folyamatot, amelynek végén a Gyűjtemény állományának információi megjelennek a nagy internetes keresők találati listáján, ezzel növelve általános jelenlétünket és potenciális köcsönzéseink számát.

Stratégiai cél – 3: Digitális befogadás és digitális műveltség

3.2. Komplex digitális könyvtári szolgáltatási rendszer

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“E-dokumentumok beszerzése, licencelése; előállítása; tárolása; szolgáltatása.”

“Online, illetve digitalizált szociológiai és helytörténeti tudományos tartalmak szolgáltatása, a szerzői jogokkal összhangban”

“Digitális archívum kialakítása”

“A digitális könyvtári funkciók integrálása a szolgáltatási rendbe. Egységes digitális szolgáltatási politika kialakítása.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés

Ahogy a digitális tartalmak és gyűjtemények mennyisége egyre nő, ezzel párhuzamosan nőnek az aggodalmak megőrzésük hosszú távú tervezésének általános hiánya miatt. A digitális tartalmak létrehozására, elérésére és megőrzésére országos szinten megfogalmazott könyvtári politikára, jogi és módszertani szabványok kialakítására van szükség, ebben központi szerepet jelenleg az Országos Széchényi Könyvtár játszik. Az egyes szakkönyvtárak saját tudományterületükön jellegzetes és egyedi digitális gyűjtemények létrehozására összpontosítanak, amelyek a regionális és országos tudományos közönséget szolgálják.

A digitális tartalmak minősített esete maga a világháló. Az elmúlt két évtizedben, az információs robbanás óta, az interneten ugyanúgy létrejönnek fontos, hasznos, egyedi információk, mint a folyóiratokban és könyvekben, és a korábban nyomtatásban megjelent anyagokat egyre gyakrabban teszik közzé az interneten. A weboldalak aktuális eseményeket, szervezeteket, lakossági reakciókat, kormányzati információkat, valamint kulturális és tudományos információkat dokumentálnak sokféle témában. Az emberi tudás egyre jelentősebb része weblapokon jelenik meg, a kultúra, a gazdaság, a politika, a tudomány területén egyaránt - azonban a webhelyek mulékony, magas kockázatnak kitett born-digital tartalmak. Az interneten közzétett információk elveszhetnek vagy megváltozhatnak: egy adott évben a webhelyek több mint 80%-a veszik el, vagy változik meg - azaz nem lesz többé elérhető a jövő generációk számára. A szakkönyvtárak saját területükön létrehozva egy weblap-gyűjteményt, hozzájárulnak az Internet megőrzésének, mint kulturális örökség-megőrzés nemzeti feladatához.

Konkrét vállalások:

- Bekapcsolódás az OSZK Webarchívum projektjébe: Tematikus részgyűjtemény létrehozása weblapokból a szociológia területén.
- A Szociológiai Gyűjtemény kiemelt projektje a következő évben a Digitális Konferencia Tár létrehozása, amely országos szinten is egyedi, hiánypótló digitális szakgyűjtemény lesz. Ennek lényege, hogy szisztematikusan gyűjtjük a szociológia és határterületei témájában megrendezett konferenciák anyagát. Minimális projektként a konferencia-plakátot tesszük el digitális formában (a rendezvény időpontja, címe), valamint rögzítjük az előadások címét és az előadók nevét. Maximális projektként törekszünk a konferenciaelőadások jogtiszta megszerzésére: absztrakt, bemutató diasor, előadások szövege, videófelvevételek - amennyiben készültek. A DKT kapcsán ki kell emelni, hogy az említett új típusú felhasználók és információs igények 5 év távlatában radikálisan fel fogják értékelni ezt az országos szinten egyedülálló és különösen információgazdag digitális gyűjteményt. Olyan tudáshoz juthatnak az egyetemisták és kutatók tömör és érthető formában, amelyekhez könyvek és tanulmányok sokaságát kellene elolvasni, ráadásul a digitális kereshetőség lehetősége nélkül.

3.3. Digitális befogadás

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Digitális eszközpark biztosítása (mobileszközök, e-dokumentum-olvasók és távoli eléréshez szükséges szoftverek).”

“Az e-dokumentumok (könyvek, folyóiratok, adatbázisok) és a hozzájuk kapcsolódó szolgáltatások promóciójának erősítése.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés

A 21. században a tanulás folyamata radikálisan megváltozott. A tanulásnak és a tanításnak számtalan új módszere van, amelyek mind mérhetetlen hatást gyakorolnak a könyvtárakra és könyvtárosokra. A tudományos és szakkönyvtáraknak olyan szolgáltatásokat kell kidolgozniuk, melyek segítik használóik

információs igényeit az e-oktatás, e-tanulás, e-kutatás során - a megfelelő információt a megfelelő időpontban és a megfelelő formában kell nyújtaniuk. A közösségi hálózatok és az új publikálási irányok, mint például a nyílt hozzáférésű tartalmak előállítása, kihívást jelent a szakkönyvtárak számára, és abba az irányba löki őket, hogy a kutatástámogatás új módjait fejlesszék ki, új információs menedzsment stratégiákat alkalmazzanak. Ez magában foglalja a könyvtár orientáló szerepét a felsőoktatásban tanuló diákok digitális képességeinek fejlesztése tekintetében, és megfelelő mérőeszközök kialakítását, mellyel értékelni lehet a szerzőség, publikálás, kutatás új formáit.

Konkrét vállalások:

- Felmérjük, hogy mely területeken van igénye a szociológus hallgatóknak e-tutoriók készítésére. Kiemelten foglalkozunk a Gyűjtemény által közvetített Open Access szolgáltatások, az előfizetett távoli elérésű adatbázisok és a tereinken elérhető nyílt forráskódú szoftverek és munkaállomások használatának megismertetésével.
- A koronavírus járvány időszakában felértékelődtek az online és nemzetközi rendezvények és projektek, ezért kísérleti jelleggel olyan Zoom/Teams Boxokat hozunk létre, amelyekben az egyetemi hallgatók, a tudományos közösség és társadalmi témákkal foglalkozó civil szervezetek képviselői házigazdaként online konferenciákat és meetingeket indíthatnak, figyelembe véve, hogy ezen szoftverek ingyenes, mindenki számára hozzáférhető változatai csak igen korlátozott hozzáférést tesznek lehetővé.

Stratégiai cél – 4: Erős, tanuló, reziliens közösségek támogatása

4.1. A könyvtár, mint a tanulás helye; az élethosszig tartó tanulás támogatása

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Aktív jelenlét a különböző olvasói/használói életpályák minden szakaszában – élethosszig tartó tanulás könyvtári programjának kidolgozása, megvalósítása.”

“A könyvtár tereivel, gyűjteményével, digitális tartalmaival és szolgáltatásaival inspirálja a tanulást, segíti a kreativitást, az alkotást.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

Bár a szakkönyvtáraknak elsősorban az egyetemisták és a kutatók jelentik a használói célcsoportját, a tágabb társadalmi csoportokat megcélzó Lifelong Learning (LLL) folyamatában az informális, a szórakoztató-ismeretterjesztő oldalról tudnak hatékonyan részt venni. A szakirodalom szerint nyugaton a szakkönyvtárak is szerveznek formális képzéseket (szemináriumokat, workshopokat és kurzusokat) - ezek feltételi és akkreditációs lehetőségei Magyarországon igen csekély mértékben állnak rendelkezésre. Az elsődleges cél ennek fényében számunkra, hogy a társadalomtudomány legfontosabb eredményeit, elméleteit és nézőpontjait eljuttassuk a társadalom minél szélesebb rétegéhez úgy, hogy igazodjunk a különböző generációs és technológiai változásokhoz. Ennek során két alapvető hiba követhető el:

1. az élethosszig tartó tanulás folyamatába olyan elavult formákban és módokon kapcsolódnak be, amelyek éppen a könyvtárak által amúgy sem elért csoportokat zárják ki, tehát a különböző intézmények lényegében ugyanazokért a szűk csoportokért versengenek egymás rovására, ami kevésbé hatékony és pazarló,
2. az ismeretterjesztő-szórakoztató funkció során kényszeresen ragaszkodnak azokhoz a bejáratott témákhoz, amelyeket az emberek már a médiából ismernek - bízva abban, hogy ez számukra is sikereket hoz majd.

A Szociológiai Gyűjtemény missziója ezek ellenkezője: minél szélesebb új használói csoportok elérése, minél modernebb technikai eszközök és megoldások segítségével; minél fontosabb, de az emberek által ismeretlen és eleinte nehezen érthető tartalmak megismertetésével és elmélyítésével. Természetesen ennek során reagálnunk kell a potenciális használók adottságaira. A Gyűjtemény két fontos projektje az előző évben bejáratott Szociológiai, amely a már szélesebb körben ismert (siker)könyvek tartalmát kapcsolja össze a tudománnyal, tehát a könyvek társadalomtudományos vonatkozásán keresztül vesz részt az ismeretátadás folyamatában. A következő évben induló Filmbibliográfia projekt ennek éppen ellenkezője: az iskolai tanárok, érdeklődők, egyetemisták számára készítünk egy olyan film-adatbázist, amely azt tartalmazza, hogy az elmúlt évtizedek mely (elsősorban magyar) filmjei mely társadalomtudományi téma számára jelentenek jó illusztrációt, vagy jelenítenek meg fontos szempontokat.

Az LLL szempontjából a szakkönyvtárak sajátos szerepben vannak, hiszen az is a kiemelt feladatuk, hogy egyáltalán lehetővé tegyék az élethosszig tartó tanulást a társadalom nagy része számára. Az elmúlt évben ennek érdekében nagy változások történtek nem csak a Gyűjtemény személyi, de feladat-struktúrájában is. A Szociológiai Gyűjtemény belekezdett a tudományos ismeretterjesztő láb kiépítésébe. A társadalomtudomány ugyanis 1., sokszor angol nyelven zajlik, 2., nagyon sok és széttartó tartalom keletkezik 3., nehezen érthető az emberek számára, különösen a szakirányú végzettséggel nem rendelkezőket illetően. A feladat a nyelvi korlátok leküzdése az átlagemberek felé, a közérthetőség és a tudás kiválogatása. Ez a misszió felértékeli a máshol már talán idejétműltnek tekintett könyvajánlókat, recenziókat, népszerű összefoglalókat, könyvlistákat, szövegválogatások formátumát. Az elmúlt évben a honlapon új rovatot kapott egy könyvrecenziós sorozat (A hét könyve), a következő évben a szakkönyvtár tereinek jobb kihasználása során megvalósulna az up to date könyvek ajánlása és bemutatása is.

Konkrét vállalások:

- Az elmúlt években kialakított Ismeretterjesztő láb folyamatos fejlesztése és feltöltése anyagokkal, ismertségének növelése a már tavaly elindult SzocioBlog és SzocioIrodalom, illetve a most induló Filmbibliográfia esetében egyaránt.
- Újragondoljuk a beérkező új hazai és külföldi könyvek megismertetésének módját, elsősorban a saját terek, a virtuális tér és az audiovizuális eszközök felhasználásával. Fontos, hogy az új könyvek, ne csak azon a rövid időn keresztül legyenek jelen, ameddig nem szorítják ki őket az újabb beérkezők.
- Egyre nagyobb mértékben biztosítjuk a hallgatók és érdeklődők számára magas szintű szakmai anyagok mellett a könnyebb, a megértést segítő, rövidebb és magyar nyelven is elérhető anyagokat. A hangsúlyt a ma már egyre kevésbé jelentős tankönyv-igények kiszolgálása helyett a magyar és külföldi reader és primer szakirodalmak irányába toljuk el.

4.2. Kulturális, közösségi szerepvállalás

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

“Kulturális (közösségi) szerepvállalás: nemzeti, nemzetiségi, európai és globális kulturális értékek közvetítése, hozzáférés biztosítása.”

Szakkönyvtári helyzetértékelés:

Kelet-Közép-Európa országaiban az elmúlt években kezdődött csak meg az un. tudományos örökség kérdéskörének felértékelődése. A nemzetközi szakirodalom szerint ennek elsősorban három oka van:

1. a létező szocializmus időszakában a tudományos örökség jelentős részét igyekeztek eltüntetni,
2. az átmenet során az állandó forráshiány miatt inkább a kulturális és nemzeti örökség más részeire koncentráltak,
3. a modern társadalomtudományok viszonylag fiatal jellegéből adódóan nem érezték szükségesnek, hogy ezzel a területtel foglalkozzanak.

Idehaza a kérdéskört szakkönyvtári szempontból elsősorban két tényező határozza meg:

1. A tudományos örökségbe tartozó és máshol a szakkönyvtárban kezelt anyagok jelentős része (kéziratok, korábbi házilag stencilezett anyagok, tudósi hagyatékok stb.) vagy megsemmisültek, vagy az OSZK, illetve a levéltári rendszerbe kerültek.
2. A társadalomtudományok angol nyelvűvé válása és témáinak globalizálódása azt eredményezte, hogy a korábbi, magyar nyelvű, részben organikus fejlődés alapján megszületett tudományos örökség kikerül a tudományok látóköréből.

A korábbi tudósgenerációk kihalásával a 2000 előtti magyar nyelvű könyv és folyóirat anyag nagy része, a legklasszikusabb értelemben vett tudományos örökséggé változik át. Ezt a folyamatot erősíti, hogy az EU felszínre hozta a nemzeti hagyományok, a helyi közösségek speciális arculatának és folytonosságának kérdését, amely különösen érinti a nemzeti nyelven űzött tudományok problémáját. A Szociológiai Gyűjtemény állománya, illetve az a tény, hogy a társadalomtudományok hazai művelésének kezdetétől minőségi dokumentumok sokaságával rendelkezik - azzal együtt is, hogy azok elszórva más könyvtárakban is megtalálhatók - kiemelt felelősséget és lehetőségeket jelent a számunkra a tudományos örökség ápolásában a 21. századi digitális eszközök és általános trendek figyelembevételével.

Konkrét vállalás:

- A magyar szociológia kezdetei címmel megkezdjük az 1945 előtti, immár szerzői jogi védelem alatt nem álló könyvtári anyagaink bemutatását, megismertetését. Időszakos tematikus tablókát állítunk ki a korszak könyveiből és folyóirataiból. Ismeretterjesztő kvízek, tesztek összeállítása szociológiatörténeti témában.
- Lehetőségeinkhez mérten folytatjuk az elmúlt évben megkezdett restaurációs munkát az 1945 előtti dokumentumok esetében. A tavalyi restauráció eredményeként elkészült 38 db. könyvből kamara kiállítást rendezünk a Gyűjtemény tereiben.
- Évek óta célunk a hazai szociológiai élet első jelentős folyóiratának, a Társadalomtudomány című folyóiratnak fulltextes, cikk szinten kereshető publikálása a katalógusban. Eddig nagyjából 10 évfolyam készült el; analitikus feltárással jelölve, leírva. Az évfolyamonként beszkenelt pdf formátumú kötetek automatikus felvágás után egyes cikkekre bontva feltöltésre kerültek a SCAN modulon keresztül. 2022-ben a következő 10 évfolyam cikkei is bekerülnének a Corvinába.
- Megvizsgáljuk, hogyan lehetne az 1945 és 1990 közötti hazai szociológiai dokumentumokat, mint tudományos örökségünk legújabb darabját újrendezni és a szélesebb közvélemény számára szórakoztató és érdekes módon bemutatni. Szemléletváltást kezdeményezünk a "régi könyvek" kezelésében.

4.3. A könyvtár, mint közösségi hely, a találkozások helye

Hivatkozás a 2021-27 Stratégiai Tervben:

"Tudományos közösségek találkozási pontja: országos szakkönyvtári funkció organizáló szerepe a szakmai közélet szervezése terén."

Szakkönyvtári helyzetértékelés

A hazai tudományos közélet kiemelt szereplői a különböző tudományos szerveződések és folyóiratok. Ezek alapvetően két célból jönnek létre a hivatalos akadémiai intézményrendszer peremén, vagy egyenesen azon kívül. Első feladatuk, hogy (mint a Helyzet Műhely, a Polányi Társaság, a Társadalomelméleti Műhely stb.) lehetőséget biztosítsanak a tudományos közösség tagjai számára informális hálózatok, szakmai kapcsolatrendszerek létrehozására, olyan színtereket biztosítva, amelyek lehetővé teszik a kötetlen, a saját intézményük merev szabályaitól mentes találkozásokat és együttműködéseket. Másik feladatuk, hogy biztosítsák a tudomány és a szélesebb közvélemény közötti tudás- és információáramlást, hogy részt vegyenek a társadalmi tudástermelésben és a kritikai, sokoldalú, nyitott, mélyebb gondolkodás képességének fejlesztésében. A Szociológiai Gyűjtemény a lehetőségeihez mérten az utóbbi időben teret adott a hasonló kezdeményezéseknek és folyóiratoknak, például a Replika 100. számának ünnepi bemutatója kapcsán lezajló konferenciát itt rendezték. Szükséges azonban, hogy a Szociológiai Gyűjtemény kihasználja azt a lehetőséget, hogy tereivel, egyre növekvő ismertségével és semleges, politikai elkötelezettségtől és ideológiáktól mentes arculatával a tudományos közélet mediátora, színtere, egyfajta fókuszpontja legyen a szociológia szűkebben és tágabban értelmezett szereplői számára egyaránt. Megkezdjük a közösségi oldalakon való jelenléttel presztízszünk és elismertségünk helyreállítását (elérni, hogy újra számoljanak velünk), a fiatalabb tudós generációk irányába kapcsolatokat építünk, a különböző folyóiratokkal és szereplőkkel formális és informális együttműködéseket, kommunikációs csatornákat építünk ki.

Konkrét vállalások:

- Folytatjuk a fiatal szociológusok bevonását a gyűjteményfejlesztés munkájába, állandó javaslattevési és konzultációs keretek kiépítése.
- A 2022-es évben újabb 10 nagyinterjút jelentetünk meg *A hónap szociológusa* sorozatunkban. Ennek segítségével tovább növeljük a Szociológia Gyűjtemény beágyazottságát, valamint évtizedek múlva is érdekes és dokumentum értékű anyagot állítunk elő a korszak fiatal kutatóinak gondolkodásmódjáról, problémáiról és lehetőségeiről. *A hónap szociológusa* a hazai tudományos életben mindinkább fontos és elismert kezdeményezéssé válik, amely a későbbiekben az interjúk esetleges nyomtatott formában történő megjelentetését is indokolná.
- A Szociológiai Gyűjteményt megkezdi az előkészületeket, hogy rövid távon a különböző műhelyek és folyóiratok találkozási pontjává váljon. Első lépésként megpróbáljuk a tudományos közösség mind több sarkalatos rendezvényét (folyóiratok jubileumi számai, életmű kötetek megjelentetése

kapcsán bemutató, a szociológiai élet érdekes szakmai vitáinak lebonyolítása stb.) integrálni, azaz tereinkbe invitálni.

- A következő évben több együttműködésen alapuló, közös rendezvényt hozunk létre, elsősorban az internetes platformok által biztosított lehetőségekkel élve. (Visszanézhetőség, távelérés, marketing- és dizájn lehetőségek, szélesebb elérési kör, újrahasznosíthatóság stb.) Tovább erősítjük a kapcsolatainkat a hazai független szakmai szervezetekkel.
- Fokozatosan alkalmassá tesszük a Gyűjtemény tereit arra, hogy a kutatók és tudományos együttműködések találkozási pontjává válva - első számú adottságainkat kihasználva - ide szervezzék megbeszéléseiket, itt folytassák projekt-előkészítő munkáikat stb. A hagyományos kutatás statikus, hosszú távú és merev keretei helyett a tudományos élet találkozási pontjaként az együttműködés flexibilis, rövid távú és rugalmas tereit kell létrehozni.

3. sz. melléklet: Tervezett állományellenőrzések (időrendben)

Leltár tervezett időpontja	Tagkvt	Cím	Leltár típusa	Ellenőrzött dokumentumtípus	Darab-szám
2022. 01.31-02.04	I/1.	Márai Sándor Könyvtár 1016 Krisztina krt. 87-91.	Részleges	Nyomtatott	29 136
2022. 02.16-18	II/1.	Hűvösvölgyi úti Könyvtár 1021 Hűvösvölgyi út 85.	Részleges	Nyomtatott	9 477
2022. 02.28-03.04.	IX/1.	Börzsöny utcai Könyvtár 1098 Börzsöny u. 13.	Részleges	Nyomtatott	25 456
2022. 03.09-11.	VIII/2	Kálvári téri Könyvtár 1089 Kálvária tér 12.	Részleges	Nyomtatott	17543
2022. 03.16-22	IX/2.	Boráros téri Könyvtár 1093 Boráros tér 2.	Részleges	Nyomtatott	24 447
2020. 03.28-04.01	XVII/2	Rákosszabai Könyvtár 1171 Péceli út 232.	Teljes	AV+Nyomtatott	18333
2022. 04.04-08	XI/3.	Móricz Zsigmond Könyvtár 1118 Nagyszeben tér 1.	Teljes	AV+Nyomtatott	22 794
2022. 05.09-11	XXI/5	Csillagtelepi Könyvtár 1214 Vénusz utca 2.	Részleges	Nyomtatott	15243
2022. 05.16-27.	XIII/8	Dagály utcai Könyvtár 1138 Dagály u. 9.	Részleges	AV	13 552
2022. 06.17-06.30.	XV/3.	Zsókavár utcai Könyvtár 1157 Zsókavár utca 28.	Teljes	AV+Nyomtatott	27 185
2022. 06.20-07.01	XIII/4.	Lehel utcai Könyvtár 1134 Lehel u. 31.	Teljes	AV+Nyomtatott	15 182
2022. 06.27-07.01	XIV/4	Füredi Könyvtár 1144 Rákosszabai park 1/3. (Csertő park 10.)	Teljes	AV+Nyomtatott	20 279
2022. 06.28-07.07.	XV/4	Szűcs István utcai Könyvtár 1158 Szűcs I. u. 45.	Teljes	AV+Nyomtatott	18 010
2022. 07.04-15.	VII/2.	Deák Ferenc Könyvtár 1074 Rottenbiller utca 10.	Teljes	AV+Nyomtatott	23 841
2022. 07.25-29.	XIV/2	Bosnyák Könyvtár 1145 Bosnyák u. 1/a.	Teljes	AV+Nyomtatott	23 335
2022. 08.15-19.	IV/3.	Babits Mihály Könyvtár 1048 Lóverseny tér 5/a.	Teljes	AV+Nyomtatott	18 464

4. sz. melléklet: Közönségprogramok, ismeretterjesztés, rendezvények

FSZEK évfordulók	70 éves: V/2. Belvárosi Könyvtár 40 éves: XIII/8. Dagály utcai Könyvtár 35 éves: XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár
Online programok	
Online meseolvasás	IV/1. Király utcai Könyvtár XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár XI/6. Kelenföldi Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár XXII/1. Nagytétényi Könyvtár
Online kiállítás	IV/1. Király utcai Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár XIV/2. Bosnyák Könyvtár
Online író-olvasó találkozó	I/1. Márai Sándor Könyvtár
Online kézműves foglalkozás	XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár XII/1. Ugocsa utcai Könyvtár
Online diavetítés	IV/1. Király utcai Könyvtár
Programok az élethosszig tartó tanulás, a befogadás, a digitális befogadás és az esélyegyenlőség támogatása érdekében különböző célcsoportok számára	
<i>a) kisgyermekeknek, szülőknek, családoknak</i>	
Tánclánc, Ringató vagy Kerekítő foglalkozások	KK Sárkányos Gyerekkönyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár
Diavetítés	IV/1. Király utcai Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár XIII/2. Radnóti Miklós Könyvtár XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár, XIV/1. Kassák Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár XI/3. Móricz Zsigmond Könyvtár XI/5. Kelenföldi Könyvtár
Népmese klub, mesemondás	IV/1. Király utcai Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár
Könyvtárbemutató óvodai csoportoknak	IV/1. Király utcai Könyvtár XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár XV/4. Szűcs István utcai Könyvtár
Papírszínház	IV/1. Király utca XV/1. Eötvös Könyvtár XV/4. Szűcs István utcai Könyvtár
Kézműves foglalkozás	IV/1. Király utca XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár XV/1. Eötvös Könyvtár XV/4. Szűcs István utcai Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár
Mozgáskoordinációs foglalkozás	IV/1. Király utcai Könyvtár
Zene bölcsi	III/5. Békásmegyeri Könyvtár
Baba-mama joga	III/5. Békásmegyeri Könyvtár
<i>b) kisiskolásoknak, általános iskolásoknak:</i>	
Rendhagyó irodalomóra a könyvtárban	XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár
Meseíró pályázat	Központi Könyvtár (Janikovszky)
Rajzpályázat	III/5. Békásmegyeri Könyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár
Drámapedagógia	XVI/2. Sashalmi Könyvtár
Papírszínház	IV/1. Király utcai Könyvtár

	XV/4. Szűcs István utcai Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
Kamaraszínházi, bábszínházi bemutatók	IV/1. Király utcai Könyvtár IX/.1. Börzsöny utcai Könyvtár XI/5. Kelenföldi Könyvtár XXII/1. Nagytétényi Könyvtár
Olvasási készség és egyéb szociális készségek fejlesztése	X/4. Kőbányai Könyvtár: kutyaasszisztált olvasástámogatás
Érzelmi intelligencia fejlesztése kiscsoportos foglalkozások keretében	X/3. Újhegyi Könyvtár X/4. Kőbányai Könyvtár XVII/2. Rákoscabai Könyvtár XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár XXI/5. Csillagtelepi Könyvtár XXIII/1. Soroksári Könyvtár KK Sárkányos Gyerekkönyvtár (mesepedagógia)
Iskolai környezetben megvalósított könyvtári programok	XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár
Tematikus könyvtári órák, mintaprogramok kiajánlása és megtartása	IV/. Király utcai Könyvtár: tananyaghoz kapcsolódó tematikus foglalkozások VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár: tananyaghoz kapcsolódó tematikus foglalkozások XIII/8. Dagály utcai Könyvtár: – tananyaghoz kapcsolódó tematikus foglalkozás, – Internet Fiesta: a Behálózva mintaprogram alapján foglalkozás XVI/2. Sashalmi Könyvtár: tananyaghoz kapcsolódó tematikus foglalkozás XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár
Könyvtárbemutató, könyvtárhasználati foglalkozások	IV/1 Király utcai Könyvtár IV/3. Babits Mihály Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár XV/1. Eötvös utcai Könyvtár XV/3. Zsókaúti utcai Könyvtár XV/4 Szűcs István utcai Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár
Dartsmatek	Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
Robotika szakkör	X/4. Kőbányai Könyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár
Olvasótábor	IV/1. Király utcai Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár XVI/2 Sashalmi Könyvtár - 2 tábor
<i>c) speciális igényű gyerekeknek:</i>	
Könyvtárhasználat segítése	X/3. Újhegyi Könyvtár XVII/4. Rákoskeresztúri Könyvtár XVIII/2. Havanna ltp Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár
Meseolvasás könyvtári környezetben	Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
Könyvtárhasználati foglalkozások, felolvasások, kézműves alkalmak	II/4 Török utcai Könyvtár III/7 Krúdy Gyula Könyvtár VI/2. Terézvárosi Gyermekkönyvtár IX/1. Börzsöny utcai Könyvtár XI/3 Móricz Zsigmond Könyvtár XII/I Ugocsa utcai Könyvtár

	XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
<i>d) középiskolásoknak</i>	
Tehetséges fiatalok fejlesztése vetélkedőkkel, versenyekkel, melyek egyben bemutatkozási lehetőséget is jelentenek a diákoknak a könyvtár tereiben és online felületein	XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár
Hatékony adatbázishasználat diákoknak: kutatómódszertani foglalkozások egyéni és csoportos formában	X/4. Kőbányai Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár
Dramapedagógiai programok	XVI/2. Sashalmi Könyvtár: Kertvárosi Nyuca kör kamaszoknak. Beszélgetés irodalomról a drámapedagógia és a biblioterápia eszközeivel. XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár
médiaismereti foglalkozások	KK Sárkányos Gyerekkönyvtár
NAT-hoz igazodóan 2021-ben fejlesztett saját pedagógiai foglalkozásaink	Központi Könyvtár: – Klímaváltozás; – A romantika kora; – Örkény István; – Zöld otthon; – Ókori művészet; – Németség Budapesten és Pest megyében; – Regényes utazás – Szótárak, nyelvjárások, nyelvtörténet; – Nyugat; – 1956; – Trianon; – Családi gazdálkodás
Társasjáték klub	IV/1. Király utcai Könyvtár
Novella író pályázat	II/1. Török utcai és II/4. Hűvösvölgyi Könyvtár közösen
<i>e) felsőoktatási hallgatóknak:</i>	
Hatékony adatbázishasználat hallgatóknak: kutatómódszertani foglalkozások egyéni és csoportos formában	Központi Könyvtár. Szociológiai Gyűjtemény X/4. Kőbányai Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár
Kihelyezett egyetemi tanórák	Központi Könyvtár Budapest Gyűjtemény
<i>f) felnőtteknek, időseknek</i>	
Közösségépítés rendezvényekkel, író-olvasó találkozókkal, könyvbemutatók szervezésével	III/5. Békásmegyeri Könyvtár III/7. Krúdy Gyula Könyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár VI/1. Körúti Könyvtár IX/1. Börzsöny utcai Könyvtár XI/6. Kelenföldi Könyvtár XIII/8. Dagály utcai Könyvtár XV/1. Eötvös Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár (Kertvárosi esték) Központi Könyvtár
Adatbázis-bemutatók, használóképző programok	IV/1. Király utcai Könyvtár (egyéni foglalkozás) VI/1. Körúti Könyvtár X/4. Kőbányai Könyvtár XIII/6. Angyalföldi Kertvárosi Könyvtár (egyéni foglalkozás) XIII/8. Dagály utcai Könyvtár (egyéni foglalkozás) XVI/2. Sashalmi Könyvtár (egyéni foglalkozás) XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár

	XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár Központi Könyvtár
Könyvklub	III/5. Békásmegyeri Könyvtár XXII/3. Budafoki Könyvtár
Kötő-, horgoló-, vagy hímző klub	II/1. Török utcai Könyvtár (horgoló) XVI/2. Sashalmi Könyvtár (hímző)
Kártyaklub	IV/1. Király utcai Könyvtár XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár XXI/3 Budafoki Könyvtár
Társasjáték klub	IV/1. Király utcai Könyvtár XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár, XIV/2 Bosnyák Könyvtár IX/2 Boráros téri Könyvtár
Irodalom- és művészetterápiás programok	X/4. Kőbányai Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár (biblioterápia hagyományos és online formában) XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár Központi Könyvtár (biblioterápia)
Koncertek	IV/1. Király utcai Könyvtár VI/1. Körúti Könyvtár XI/ 6 Karinthy Könyvtár XXI/1. Nagytétényi Könyvtár Központi Könyvtár
Művészeti előadások	II/4. Török utcai Könyvtár III/7. Krúdy Gyula Könyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár (Krúdy-kör, Táncsics-kör) VI/1. Körúti Könyvtár X/4. Kőbányai Könyvtár XIV/2. Bosnyák Könyvtár XVIII/2. Havanna ltp Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár
Mozgásterápiás programok	XXIII/1. Soroksári Könyvtár
Az ökotudatosság, a zöld szemlélet iránti elkötelezettség erősítése speciális könyvtári akciókkal, programokkal	
Zöld napok, témahetek	íIV/1. Király utcai Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
Előadások, természetvédelmi programok	III/5. Békásmegyeri Könyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár XXII/3. Budafoki Könyvtár
Faültetés és egyéb, növényekkel kapcsolatos workshopok	IV/1. Király utcai Könyvtár (olvasóliget faültetés, bokrosítás) X/4. Kőbányai Könyvtár XIV/2. Bosnyák Könyvtár (a bejárat és a folyosó évszakonkénti "növényesítése") XVI/2. Sashalmi Könyvtár XIX/1. Üllői úti Könyvtár XXII/3. Budafoki Könyvtár XXIII/1. Soroksári Könyvtár
Kézműves foglalkozások az újrahasznosítás jegyében	IV/3. Babits Mihály Könyvtár X/4. Kőbányai Könyvtár XV/3. Zsókavár utcai Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár XVII/2. Rákosszabai Könyvtár XVII/4. Rákosszentúri Könyvtár XVIII/1. Pestszentimrei Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár

	XIX/1. Üllői úti Könyvtár XX/2. Pesterzsébeti Könyvtár XXIII/1. Soroksári Könyvtár Központi Könyvtár Sárkányos Gyerekkönyvtár
Csatlakozás környezetvédelmi, újrahasznosítási akciókhoz	XIV/2. Bosnyák utcai Könyvtár: elemgyűjtés IV/1. Király utcai Könyvtár: kupakgyűjtés XII/1. Ugocsa utcai Könyvtár: Passzold vissza tesó
Fővárosi és kerületi értékek bemutatása könyvtár események, kiállítások, helytörténeti, helyismereti programok keretében	
Helyismereti programok, előadások, séták	IV/1. Király utcai Könyvtár XI/3., XI/5. és XI/6. könyvtárak közös kerületi irodalmi kalandjátéka XIV/1. Kassák Könyvtár XVI/2. Sashalmi Könyvtár XVIII/3. Lőrinci Nagykönyvtár XXI/1. Sétáló utcai Könyvtár Központi Könyvtár Budapest Gyűjtemény – kiállítás a BESZKART megszületésének 100. évfordulója alkalmából, – tárlókban: régi könyves kiállítások, nyomdatörténeti kamarakiállítás: nyomdászjegyeket, ex-libriseket, posszessor-bejegyzéseket tartalmazó ritkaságok bemutatása. – „Budapesti népdalok”: zenés pódiumbeszélgetés régmúlt idők könnyűzenéjéről (Kultúra napi rendezvény az Ötpacsirta Szalonban)
A kerületekben működő nemzetiségi és kisebbségi önkormányzatokkal, civil szervezetekkel együttműködésben megvalósuló rendezvények, programok	IV/1. Király utcai Könyvtár: Humanitás Kulturális Alapítvány civil szervezet - Éjszaka a könyvtárban a magyar kultúra napjára ; Országos Táncsics Művészkör és Krúdy Gyula Irodalmi Kör havi művészeti és irodalmi előadások, kiállítások XII/1. Ugocsa utcai Könyvtár: a kerületben működő nemzetiségi önkormányzatokkal
Várostörténeti kiállítások	KK Budapest Gyűjtemény
Régi könyves nyomdatörténeti kiállítások	Központi Könyvtár Budapest Gyűjtemény
Fővárosi tárgyú pódiumbeszélgetések	Központi Könyvtár Budapest Gyűjtemény
Topotéka	Budafok, Józsefváros
Outreach szolgáltatások, programok megvalósítása, szolgáltatások bemutatása külső helyszíneken és rendezvényeken	
(Internet Fiesta, Országos Könyvtári Napok, kerületi városnapok, Múzeumok Majálisa stb.)	
Digitális Témahét	Központi Könyvtár (szolgáltatás-bemutató webinárium)
ELTE Könyvtári Nap	Központi Könyvtár (szolgáltatásbemutató)
Részvétel kerületi városnapokon, kulturális rendezvényeken	XVI/2. Sashalmi Könyvtár IV/1. Király utcai Könyvtár 2. régió: Múzeumok Majálisa